

MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU

PREDMET BR. IT-02-54-T

**TUŽILAC
MEĐUNARODNOG SUDA
PROTIV
SLOBODANA MILOŠEVIĆA****DRUGA IZMENJENA OPTUŽNICA**

Tužilac Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, u skladu sa svojim ovlašćenjima iz člana 18 Statuta Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (u daljem tekstu: Statut Međunarodnog suda), optužuje:

SLOBODANA MILOŠEVIĆA

za **ZLOČINE PROTIV ČOVEČNOSTI, TEŠKE POVREDE ŽENEVSKIH KONVENCIJA I KRŠENJA ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, kako sledi:

OPTUŽENI:

1. **Slobodan MILOŠEVIĆ**, sin Svetozara Miloševića, rođen je 20. avgusta 1941. godine u Požarevcu u današnjoj Srbiji. Godine 1964. diplomirao je na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu i započeo karijeru kao privredni rukovodilac i bankar. Do 1978. godine bio je zamenik direktora, a zatim generalni direktor preduzeća *Tehnogas*, velikog naftnog preduzeća u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (u daljem tekstu: SFRJ). Zatim je postao predsednik *Beogradske banke (Beobanke)*, jedne od najvećih banaka u SFRJ, i na tom radnom mestu je ostao do 1983. godine.
2. **Slobodan MILOŠEVIĆ** je postao član Saveza komunista Jugoslavije 1959. godine. Godine 1984. postao je predsednik Gradskog komiteta Saveza komunista Beograda. Za predsednika Predsedništva Centralnog komiteta Saveza komunista Srbije izabran je 1986, i ponovo 1988. godine. Savez komunista Srbije i Socijalistički savez radnog naroda Srbije ujedinili su se 16. jula 1990. u novu stranku, koja je nazvana Socijalistička partija Srbije (u daljem tekstu: SPS). Dana 17. jula 1990. godine za njenog predsednika izabran je **Slobodan MILOŠEVIĆ** i na toj funkciji ostao je do danas, osim u periodu od 24. maja 1991. do 24. oktobra 1992. godine.
3. **Slobodan MILOŠEVIĆ** je izabran za predsednika Predsedništva tadašnje Socijalističke Republike Srbije 8. maja 1989. godine, i ponovo 5. decembra 1989. godine. Posle usvajanja novog Ustava 28. septembra 1990. godine, Socijalistička Republika Srbija postala je Republika Srbija, a **Slobodan MILOŠEVIĆ** je na višestranačkim izborima održanim u decembru 1990. godine izabran na novo-ustanovljenu funkciju predsednika Republike Srbije. Ponovo je izabran na ovu funkciju na izborima održanim 20. decembra 1992. godine.
4. Po isteku dva mandata na funkciji predsednika Republike Srbije, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je 15. jula 1997. godine izabran za predsednika Savezne Republike Jugoslavije (u daljem tekstu: SRJ), a zvanično je stupio na dužnost 23. jula 1997. godine. Posle poraza na predsedničkim izborima u Saveznoj Republici Jugoslaviji, održanim u septembru 2000. godine, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je 6. oktobra 2000. godine prestao da obavlja ovu funkciju.

INDIVIDUALNA KRIVIČNA ODGOVORNOST**Član 7(1) Statuta Međunarodnog suda**

5. **Slobodan MILOŠEVIĆ** snosi individualnu krivičnu odgovornost za zločine navedene u članovima 2, 3 i 5 Statuta Međunarodnog krivičnog suda i opisane u ovoj optužnici, koje je planirao, podsticao, naredio, počinio ili čije je planiranje, pripremu ili izvršenje na drugi način pomagao i podržavao. Kad koristi u ovoj optužnici reč "počiniti" tužilac nema nameru da sugeriše da je optuženi fizički počinio ijedan od zločina za koji se lično tereti. Reč "počiniti" se u ovoj optužnici odnosi na učestvovanje u udruženom zločinačkom poduhvatu u svojstvu saizvršioca.
6. **Slobodan MILOŠEVIĆ** je učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu kako je navedeno u paragrafima od 24 do 26. Svrha ovog udruženog zločinačkog poduhvata bila je prisilno uklanjanje većine hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva približno s jedne trećine teritorije Republike Hrvatske, teritorije za koju je on planirao da postane deo nove države pod srpskom dominacijom, činjenjem zločina kojima se krše odredbe članova 2, 3 i 5 Statuta Međunarodnog suda. Ova područja obuhvatala su oblasti koje su srpske vlasti pominjale i koje se ovde u daljem tekstu pominju pod nazivima "Srpska autonomna oblast (u daljem tekstu: SAO) Krajina", "SAO Zapadna Slavonija" i "SAO Slavonija, Baranja i zapadni Srem" (za koje su srpske vlasti od 19. decembra 1991. koristile zajednički naziv "Republika Srpska Krajina" (u daljem tekstu: RSK)) i "Dubrovačku republiku".
7. Ovaj udruženi zločinački poduhvat nastao je pre 1. avgusta 1991, a trajao je najmanje do juna 1992. Među pojedincima koji su uzeli učešća u ovom udruženom zločinačkom poduhvatu bili su **Slobodan MILOŠEVIĆ**, Borisav JOVIĆ, Branko KOSTIĆ, Veljko KADIJEVIĆ, Blagoje ADŽIĆ, Milan BABIĆ, Milan MARTIĆ, Goran HADŽIĆ, Jovica STANIŠIĆ, Franko SIMATOVIĆ zvani "Frenki", Tomislav SIMOVIĆ, Vojislav ŠEŠELJ, Momir BULATOVIĆ, Aleksandar VASILJEVIĆ, Radovan STOJČIĆ zvani "Badža", Željko RAŽNATOVIĆ zvani "Arkan", i drugi poznati i nepoznati učesnici.
8. Zločini nabrojani u tačkama od 1 do 32 ove optužnice bili su u okviru cilja udruženog zločinačkog poduhvata. Alternativno, zločini nabrojani u tačkama od 1 do 13 i od 17 do 32 bili su prirodne i predvidive posledice ostvarenja cilja udruženog zločinačkog poduhvata, a optuženi je bio svestan toga da su takvi zločini mogući ishod izvršenja udruženog zločinačkog poduhvata.
9. Da bi se uspešno realizovao cilj udruženog zločinačkog poduhvata, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je radio u dogovoru sa ili preko nekolicine pojedinaca, učesnika ovog udruženog zločinačkog poduhvata. Svaki učesnik ili saizvršilac udruženog zločinačkog poduhvata odigrao je svoju ulogu ili više uloga koje su značajno doprinosile ukupnom cilju poduhvata. Uloge tih učesnika ili saizvršilaca, između ostalog, uključuju sledeće:
10. Borisav JOVIĆ, koji je bio nosilac različitih funkcija kao član, potpredsednik i predsednik Predsedništva SFRJ od 15. maja 1989. do aprila 1992. godine, predsednik SPS-a od maja 1991. do oktobra 1992. godine, te drugih ključnih funkcija u SPS-u do novembra 1995. godine, i Branko KOSTIĆ, potpredsednik i zatim vršilac dužnosti predsednika Predsedništva SFRJ u relevantnom periodu, zajedno sa drugima, komandovali su, rukovodili ili na drugi način vršili efektivnu kontrolu nad jedinicama Jugoslovenske narodne armije (u daljem tekstu: JNA), Teritorijalne odbrane (u daljem tekstu: TO) i dobrovoljačkim jedinicama koje su delovale u koordinaciji sa JNA i pod njenim nadzorom.
11. General Veljko KADIJEVIĆ, kao savezni sekretar za narodnu odbranu od 15. maja 1988. do 6. januara 1992. godine, komandovao je, rukovodio ili na drugi način vršio efektivnu kontrolu nad jedinicama JNA i TO-a i dobrovoljačkim jedinicama koje su delovale u koordinaciji sa JNA i pod njenim nadzorom.
12. General Blagoje ADŽIĆ, u svojstvu načelnika štaba JNA od oktobra 1989. do 8. maja 1992. godine i vršioca dužnosti saveznog sekretara za narodnu odbranu od januara 1992. do 8. maja

1992. godine, zajedno sa drugima, komandovao je, rukovodio ili na drugi način vršio efektivnu kontrolu nad jedinicama JNA i TO-a i dobrovoljačkim jedinicama koje su delovale u koordinaciji sa JNA i pod njenim nadzorom.

13. General Aleksandar VASILJEVIĆ, u svojstvu generala JNA i do 8. maja 1992. godine načelnika Uprave za bezbednost JNA, a naročito vojne Kontraobaveštajne službe (u daljem tekstu: KOS), učestvovao je u aktivnostima smišljenim da pobude mržnju, strah i nasilje, što je znatno pomoglo da se ostvare ukupni ciljevi udruženog zločinačkog poduhvata. Agenti KOS-a usmeravali su i pružali podršku lokalnim vođama hrvatskih Srba, lokalnoj srpskoj policiji i vojnim snagama, uključujući i pripadnike TO-a i dobrovoljce iz Srbije.
14. Jovica STANIŠIĆ, u svojstvu zamenika načelnika ili načelnika Državne bezbednosti (u daljem tekstu: DB) Republike Srbije od marta 1991. do oktobra 1998. godine, komandovao je, rukovodio ili na drugi način vršio efektivnu kontrolu nad pripadnicima DB-a koji su učestvovali u činjenju zločina koji se navode u ovoj optužnici. Pored toga, obezbeđivao je oružje, finansijska sredstva, obuku i drugu značajnu pomoć ili podršku srpskim dobrovoljačkim jedinicama i policijskim jedinicama koje su počinile zločine koji se navode u ovoj optužnici.
15. Franko SIMATOVIĆ, zvani "Frenki", kao načelnik odeljenja za specijalne operacije DB-a Republike Srbije, komandovao je, rukovodio ili na drugi način vršio efektivnu kontrolu nad agentima DB-a koji su počinili zločine koji se navode u ovoj optužnici. Pored toga, obezbeđivao je obuku, finansijska sredstva, oružje i drugu značajnu pomoć ili podršku pripadnicima "Martićeve policije" i srpskim dobrovoljačkim jedinicama koje su počinile zločine koji se navode u ovoj optužnici.
16. Tomislav SIMOVIĆ, zahvaljujući svom položaju ministra odbrane Republike Srbije na kojem se nalazio od 31. jula 1991. pa najmanje do 19. decembra 1991. godine, formirao je, raspoređivao i pružao znatnu pomoć ili podršku srpskim dobrovoljačkim jedinicama i drugim srpskim snagama koje su učestvovala u činjenju zločina koji se navode u ovoj optužnici.
17. Milan MARTIĆ, kao "sekretar Sekretarijata unutrašnjih poslova" SAO Krajine od 4. januara 1991. do 29. maja 1991. godine; kao "ministar odbrane" SAO Krajine od 29. maja 1991. do 27. juna 1991. godine; i kao "ministar unutrašnjih poslova" SAO Krajine (kasnije Republike Srpske Krajine) od 27. juna 1991. do januara 1994. godine, osnovao je, komandovao, rukovodio i na drugi način vršio efektivnu kontrolu nad pripadnicima svojih policijskih snaga (koji se pominju kao "Martićeve policije", "Martićevci", "Policija SAO Krajine" ili "Milicija SAO Krajine".)
18. Milan BABIĆ, kao "predsednik Izvršnog veća" SAO Krajine najmanje od 19. januara 1991. do 29. maja 1991. godine, "predsednik Vlade" SAO Krajine od 29. maja 1991. do decembra 1991. godine i "predsednik Republike" Republike Srpske Krajine od 19. decembra 1991. do 26. februara 1992. godine, organizovao je i upravljao postupcima udruženog zločinačkog poduhvata u SAO Krajini.
19. Goran HADŽIĆ, u svojstvu "predsednika Srpskog nacionalnog veća" SAO Slavonije, Baranje i zapadnog Srema (u daljem tekstu: SBZS) od 17. marta 1991. pa najmanje do 25. septembra 1991. godine, "predsednika Vlade" SAO SBZS-a najmanje od 25. septembra 1991. do 26. februara 1992. godine, a zatim "predsednika Republike" Republike Srpske Krajine do januara 1994. godine, osnovao je, komandovao, rukovodio i na drugi način vršio efektivnu kontrolu nad jedinicama policije (zvanom "milicija") i nad Srpskom nacionalnom bezbednošću (u daljem tekstu: SNB) SAO SBZS-a. Obezbeđivao je finansijska sredstva i drugu značajnu pomoć i podršku jedinicama TO-a SAO SBZS i Republike Srpske Krajine. Pored toga, lično je učestvovao u zločinima navedenim u paragrafima od 50 do 55 optužnice.

20. Radovan STOJČIĆ zvan "Badža", nekadašnji komandant jedne specijalne policijske jedinice na Kosovu, otišao je po nalogu **Slobodana MILOŠEVIĆA** u Hrvatsku u leto 1991. godine i osnovao jedinicu TO-a SBZS, čiji su pripadnici počinili zločine opisane u ovoj optužnici. Od početka jeseni 1991. pa do decembra 1991. godine lično je učestvovao u tim zločinima kao komandant TO-a SBZS.
21. Željko RAŽNATOVIĆ zvan "Arkan" je 1990. godine osnovao i postao komandant Srpske dobrovoljačke garde, dobrovoljačke jedinice uglavnom poznate pod imenom "Arkanovci" ili "Arkanovi tigrovi", koja je bila pod komandom TO-a SBZS-a. Za vreme na koje se odnosi ova optužnica imali su značajnu vojnu bazu u Erdutu u SAO SBZS-u, odakle su pripadnici ove jedinice učestvovali u zločinima opisanim u ovoj optužnici. Ova vojna baza služila je i kao centar za obuku drugih jedinica TO-a. Sâm Željko RAŽNATOVIĆ bio je komandant baze u Erdutu i lično je učestvovao u zločinima navedenim u paragrafima od 50 do 51, od 53 do 54 i od 56 do 58 optužnice.
22. Vojislav ŠEŠELJ, kao predsednik Srpske radikalne stranke (u daljem tekstu: SRS), najmanje od februara 1991. godine pa tokom celog vremenskog perioda na koji se odnosi ova optužnica, regrutovao je ili na drugi način pružao značajnu pomoć ili podršku srpskim dobrovoljcima, uglavnom poznatim pod nazivom "četnici", "Šešeljevci" ili "Šešeljevi ljudi", koji su počinili zločine navedene u ovoj optužnici. Pored toga, otvoreno je zagovarao i podsticao stvaranje "Velike Srbije" nasiljem i drugim protivpravnim sredstvima i aktivno učestvovao u ratnoj propagandi i širenju međunacionalne mržnje.
23. Momir BULATOVIĆ, kao predsednik Republike Crne Gore od 1990. do 1998. godine, mobilisao je i pružao značajnu pomoć crnogorskim jedinicama, uključujući jedinice TO-a, te policijske i dobrovoljačke jedinice koje su kao deo snaga JNA poslate u Republiku Hrvatsku i koje su počinile zločine navedene u ovoj optužnici.
24. Od 1987. do kraja 2000. godine, **Slobodan MILOŠEVIĆ** bio je dominantna politička ličnost u Srbiji. Stekao je kontrolu nad svim aspektima vlasti u Srbiji, uključujući policiju i druge službe državne bezbednosti. Pored toga, stekao je kontrolu nad političkim liderima Kosova, Vojvodine i Crne Gore.
25. U svojstvu predsednika Srbije i zahvaljujući svom rukovodećem položaju u SPS-u, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je vršio efektivnu kontrolu ili je imao znatan uticaj na gorenavedene učesnike u udruženom zločinačkom poduhvatu te je, sam ili u dogovoru s njima i drugim poznatim i nepoznatim osobama, efektivno kontrolisao ili u znatnoj meri uticao na postupke saveznog Predsedništva SFRJ i kasnije SRJ, Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije (u daljem tekstu: MUP), JNA, pripadnika TO-a kojim su rukovodili Srbi na teritorijama koje su predmet ove optužnice, kao i grupa srpskih dobrovoljaca.
26. **Slobodan MILOŠEVIĆ**, delujući sam ili u dogovoru s drugim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata, učestvovao je u udruženom zločinačkom poduhvatu na sledeći način:
- a) davao je uputstva i pružao pomoć političkom rukovodstvu SAO SBZS, SAO Zapadna Slavonija, SAO Krajina i RSK u preuzimanju vlasti na tim područjima i kasnije prisilnom uklanjanju hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva.
 - b) pružao je finansijsku, materijalnu i logističku podršku regularnim i neregularnim vojnim snagama neophodnim za preuzimanje vlasti na tim područjima i kasnije prisilno uklanjanje hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva.
 - c) dao je uputstva organima vlade Republike Srbije da formiraju oružane snage odvojene od saveznih oružanih snaga radi angažovanja u borbenim dejstvima van

Republike Srbije, a posebno na navedenim područjima u Hrvatskoj, i kasnije u prisilnom uklanjanju hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva.

d) učestvovao je u formiranju, finansiranju, snabdevanju, pružanju podrške i rukovođenju specijalnim snagama Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije. Te specijalne snage su formirane i data im je podrška da bi pomogle u ostvarivanju cilja udruženog zločinačkog poduhvata počinjenjem zločina koji predstavljaju povredu članova 2, 3 i 5 Statuta Međunarodnog suda.

e) učestvovao je u pružanju finansijske, logističke i političke podrške i rukovođenju srpskim neregularnim i paravojnim snagama. Takva podrška davana je kao potpora udruženom zločinačkom poduhvatu počinjenjem zločina koji predstavljaju povredu članova 2, 3 i 5 Statuta Međunarodnog suda.

f) učestvovao je u planiranju i pripremama za preuzimanje vlasti u SAO SBZS, SAO Zapadnoj Slavoniji, SAO Krajini i Dubrovačkoj republici i kasnije prisilno uklanjanje hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva.

g) vršio je efektivnu kontrolu ili znatan uticaj na JNA koja je učestvovala u planiranju, pripremi i izvršenju prisilnog uklanjanja hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva iz SAO SBZS, SAO Zapadne Slavonije, SAO Krajine i Dubrovačke republike.

h) pružao je finansijsku, logističku i političku podršku jedinicama TO-a i srpskim dobrovoljačkim jedinicama koje su delovale u SAO SBZS, SAO Zapadnoj Slavoniji, SAO Krajini i u Dubrovačkoj republici, a koje su pomagale u sprovođenju cilja udruženog zločinačkog poduhvata počinjenjem zločina koji predstavljaju povredu članova 2, 3 i 5 Statuta Međunarodnog suda.

i) efektivno je nalagao donošenje zakona i propisa vezanih za angažovanje jedinica JNA, TO-a i srpskih dobrovoljačkih jedinica u Hrvatskoj.

j) rukovodio je, komandovao, kontrolisao ili na drugi način pružao značajnu pomoć ili podršku JNA, pripadnicima TO-a kojim su rukovodili Srbi i dobrovoljačkim jedinicama razmeštenim u SAO SBZS, SAO Zapadnoj Slavoniji, SAO Krajini i u Dubrovačkoj republici, angažovanim na sprovođenju cilja udruženog zločinačkog poduhvata počinjenjem zločina koji predstavljaju povredu članova 2, 3 i 5 Statuta Međunarodnog suda.

k) rukovodio je, komandovao, kontrolisao ili na drugi način pružao značajnu pomoć ili podršku policijskim snagama MUP-a Republike Srbije, uključujući DB, čiji su pripadnici pomagali da se sprovede cilj udruženog zločinačkog poduhvata u SAO SBZS, SAO Zapadnoj Slavoniji, SAO Krajini i u Dubrovačkoj republici.

l) finansirao je srpsku vojsku, policiju i neregularne snage u Hrvatskoj koji su počinili zločine navedene u optužnici.

m) kontrolisao je, doprinisao ili na drugi način koristio državna sredstva javnog informisanja u Srbiji da bi manipulisao srpsko javno mnjenje širenjem preuveličanih i neistinitih poruka o nacionalno motivisanim napadima Hrvata na srpski narod kako bi se među Srbima koji žive u Srbiji i Hrvatskoj stvorila atmosfera straha i mržnje. Propaganda koju su stvarala srpska sredstva javnog informisanja bila je važno oruđe koje je doprinelo tome da se u Hrvatskoj počinje zločini.

27. **Slobodan MILOŠEVIĆ** je svesno i hotimično učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu, imajući istu nameru kao i drugi učesnici udruženog zločinačkog poduhvata ili svestan predvidivih posledica njihovih postupaka. Po tom osnovu snosi individualnu krivičnu odgovornost za ove zločine po članu 7 (1) Statuta Međunarodnog suda, a po istom članu odgovoran je i za to što je planirao, podsticao, naredio ili na neki drugi način pomagao i podržavao planiranje, pripremu i izvršenje ovih zločina.
28. Optuženom i drugim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata bila je zajednička ista namera i stanje svesti koji su neophodni za počinjenje svakog od zločina koji se terete u tačkama od 1 do 32.

Član 7(3) Statuta Međunarodnog suda

29. **Slobodan MILOŠEVIĆ**, za vreme dok se nalazio na najvišim položajima vlasti, takođe snosi individualnu krivičnu odgovornost za dela i propuste svojih podređenih, u skladu sa članom 7(3) Statuta Međunarodnog suda. Nadređeni je odgovoran za krivična dela svojih podređenih ako je znao ili je bilo razloga da zna da se njegovi podređeni spremaju da počine takva dela ili da su ih već počinili, a nadređeni nije preduzeo neophodne i razumne mere da spreči takva dela ili kazni počinioce.
30. Najmanje od marta 1991. do 15. juna 1992. godine, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je imao kontrolu nad četvoročlanim "srpskim blokom" u Predsedništvu SFRJ (kasnije SRJ). Te četiri osobe bile su Borisav JOVIĆ, predstavnik Republike Srbije, Branko KOSTIĆ, predstavnik Republike Crne Gore, Jugoslav KOSTIĆ, predstavnik Autonomne Pokrajine Vojvodine i Sejdo BAJRAMOVIĆ, predstavnik Autonomne Pokrajine Kosovo i Metohija. **Slobodan MILOŠEVIĆ** je koristio Borisava JOVIĆA i Branka KOSTIĆA kao svoje glavne zastupnike u Predsedništvu i preko njih rukovodio postupcima "srpskog bloka". Od 1. oktobra 1991. godine, u odsustvu predstavnika Hrvatske, Slovenije, Makedonije i Bosne i Hercegovine, četvoročlani "srpski blok" vršio je vlast Predsedništva, koja je uključivala i ovlašćenja kolektivnog "vrhovnog komandanta" JNA. Ovo "krnje Predsedništvo" bespogovorno je izvršavalo politiku **Slobodana MILOŠEVIĆA**. Savezno predsedništvo imalo je efektivnu kontrolu nad JNA u svojstvu "vrhovnog komandanta", te nad jedinicama TO-a i dobrovoljačkim jedinicama koje su delovale u koordinaciji sa i pod nadzorom JNA. Generali Veljko KADIJEVIĆ i Blagoje ADŽIĆ, koji su rukovodili i nadzirali snage JNA u Hrvatskoj, stalno su komunicirali s optuženim i konsultovali se sa njim.
31. **Slobodan MILOŠEVIĆ** je imao efektivnu kontrolu nad KOS-om, kontraobaveštajnom komponentom JNA. Zahvaljujući kontroli koju je imao nad rukovodiocima KOS-a, a posebno nad generalom Aleksandrom VASILJEVIĆEM, u Hrvatskoj su angažovani agenti KOS-a. Agenti KOS-a su u Hrvatskoj sprovodili politiku **Slobodana MILOŠEVIĆA**, usmeravajući postupke lokalnih političkih rukovodilaca hrvatskih Srba, usmeravajući i pružajući podršku lokalnoj srpskoj policiji i snagama bezbednosti, te dovodeći u Hrvatsku srpske dobrovoljačke grupe i pružajući podršku njihovim aktivnostima.
32. **Slobodan MILOŠEVIĆ**, shodno članu 7 (3) Statuta Međunarodnog suda, stoga snosi individualnu krivičnu odgovornost za učešće pripadnika jedinica JNA, TO-a i dobrovoljačkih jedinica, koje su delovale u koordinaciji sa JNA i pod njenim nadzorom, u zločinima opisanim u ovoj optužnici.
33. Od trenutka kada je **Slobodan MILOŠEVIĆ** došao na vlast u Srbiji, imao je kontrolu nad najvažnijim funkcionerima MUP-a Srbije, među kojima su bili Radmilo BOGDANOVIĆ i Zoran SOKOLOVIĆ, obojica ministri unutrašnjih poslova Srbije, ali u različito vreme, Radovan STOJČIĆ, zamenik ministra unutrašnjih poslova, te Jovica STANIŠIĆ i Franko SIMATOVIĆ, visoki funkcioneri DB-a. Preko ovih funkcionera, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je imao efektivnu kontrolu nad agentima MUP-a i DB-a koji su rukovodili i podržavali

aktivnosti lokalnih političkih lidera Srba u Hrvatskoj, srpske policije i snaga bezbednosti, te dovodili u Hrvatsku srpske dobrovoljačke grupe i pružali podršku njihovim aktivnostima. Optuženi **Slobodan MILOŠEVIĆ**, shodno članu 7 (3) Statuta Međunarodnog suda, stoga snosi individualnu krivičnu odgovornost za učešće pripadnika MUP-a i DB-a Srbije u zločinima opisanim u ovoj optužnici.

OPTUŽBE:

TAČKA 1 (PROGONI)

34. Od 1. avgusta 1991. godine ili približno tog datuma do juna 1992. godine, **Slobodan MILOŠEVIĆ**, delujući sam ili u dogovoru sa drugim poznatim i nepoznatim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata, planirao je, podsticao, naredio, počinio ili na neki drugi način pomagao i podržavao planiranje, pripremu ili izvršenje progona hrvatskog i drugog nesrpskog civilnog stanovništva na područjima SAO SBZS, SAO Zapadna Slavonija, SAO Krajina i Dubrovačke republike.
35. Tokom celog tog perioda, srpske snage, koje su sačinjavale jedinice JNA, lokalnog TO-a i jedinice TO-a iz Srbije i Crne Gore, lokalne policijske jedinice i policijske jedinice MUP-a Srbije i paravojne jedinice, napadale su i preuzimale vlast u gradovima, selima i naseljima na gorenavedenim područjima. Nakon preuzimanja vlasti, srpske snage, u saradnji sa lokalnim srpskim vlastima, uspostavile su režim progona smišljen da bi se hrvatsko i drugo nesrpsko civilno stanovništvo isteralo sa tih područja.
36. Ovi progoni bili su zasnovani na političkom, rasnom ili verskom osnovu i obuhvatali su sledeće:
- a. istrebljenje ili ubistvo **više stotina** hrvatskih i drugih nesrpskih civila, uključujući žene i starije osobe, u Dalju, Erdutu, Klisi, Lovasu, Vukovaru, Voćinu, Baćinu, Saborskom i okolnim selima, Škabrnji, Nadinu, Bruškoj, te u Dubrovniku i okolini, kao što je detaljno opisano u paragrafima od 38 do 59 i od 73 do 75.
 - b. dugotrajno i rutinsko zatvaranje i zatočenje **više hiljada** hrvatskih i drugih nesrpskih civila u zatočeničkim objektima u Hrvatskoj i izvan nje, uključujući **zatvoreničke logore koji su se nalazili** u Crnoj Gori, **Srbiji** i Bosni i Hercegovini, kao što je detaljno opisano u paragrafu 64.
 - c. uspostavljanje i održavanje nehumanih životnih uslova za hrvatske i druge nesrpske civile zatočene u pomenutim zatočeničkim objektima.
 - d. višekratno mučenje, premlaćivanje i ubijanje hrvatskih i drugih nesrpskih civila zatočenih u pomenutim zatočeničkim objektima.
 - e. [izbrisano]
 - f. [izbrisano]
 - g. protivpravni napadi na Dubrovnik i nebranjena hrvatska sela širom gorenavedenih područja.
 - h. [izbrisano]
 - i. premlaćivanje i pljačkanje hrvatskih i drugih nesrpskih civila.

j. mučenje i premlaćivanje hrvatskih i drugih nesrpskih civila za vreme i nakon njihovog hapšenja.

k. deportacija ili prisilno premeštanje najmanje **170.000** hrvatskih i drugih nesrpskih civila sa gorenavedenih područja, uključujući i deportaciju najmanje **5.000** stanovnika Iloka i **20.000** stanovnika Vukovara u Srbiju, te prisilno premeštanje na druge lokacije u Hrvatskoj najmanje **2.500** stanovnika Erduta, kao što je detaljno opisano u paragrafima od 67 do 69.

l. hotimično uništavanje stambenih objekata i druge javne i privatne imovine, kulturnih ustanova, istorijskih spomenika i verskih objekata hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva u Dubrovniku i njegovoj okolini, Vukovaru, Erdutu, Lovasu, Šarengradu, Bapskoj, Tovarniku, Voćinu, Saborskom, Škabrnji, Nadinu i Bruškoj, kao što je opisano u paragrafima 71 i od 77 do 82.

37. Ovim delima i propustima, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je počinio:

Tačka 1: Progone na političkoj, rasnoj i verskoj osnovi, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(h), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

TAČKE od 2 do 5 (ISTREBLJENJE, UBISTVO, HOTIMIČNO LIŠAVANJE ŽIVOTA)

38. Od 1. avgusta 1991. do juna 1992. godine, **Slobodan MILOŠEVIĆ**, delujući sam ili u dogovoru sa drugim poznatim i nepoznatim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata, planirao je, podsticao, naredio, počinio ili na neki drugi način pomagao i podržavao planiranje, pripremu ili izvršenje istrebljenja, ubistva i hotimičnog lišavanja života hrvatskih i drugih nesrpskih civila na područjima SAO Zapadne Slavonije, SAO Krajine i SAO SBZS-a, kako je navedeno u paragrafima od 39 do 59 ove optužnice.

SAO ZAPADNA SLAVONIJA

39. Počev od avgusta 1991. godine, srpske snage, među kojima i dobrovoljačke jedinice "Šešeljevaca" i "Belih orlova", imale su kontrolu nad Voćinom. Dana 13. decembra 1991. godine, dok su se srpske snage povlačile iz Voćina i okolnog područja, oni su išli od kuće do kuće i ubili veliki broj preostalih hrvatskih civila. Pre nego što su se povukli 13. decembra 1991. godine, pripadnici ove dve jedinice ubili su ukupno **trideset dva** civila. Preživeli su samo oni koji su se sakrili, a koje srpske snage nisu pronašle. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.

SAO KRAJINA

40. Otprilike od 7. oktobra 1991. godine, srpske snage koje su se sastojale od JNA, pripadnika TO-a i pripadnika Milicije SAO Krajine (zване i policija SAO Krajine i Martićeva policija), kontrolisale su područje Hrvatske Kostajnice. Većina hrvatskih civila pobjegla je iz svojih kuća za vreme napada u septembru 1991. Oko 120 hrvatskih civila, uglavnom žena, starih i nemoćnih osoba, ostalo je u selima Dubica, Cerovljani i Baćin. Ujutro 20. oktobra 1991. godine, pripadnici srpskih snaga uhvatili su pedeset tri civila u Dubici i zatočili ih u seoskom vatrogasnom domu. Tokom tog dana i noći, desetero je pušteno na slobodu zato što su bili Srbi ili su imali veze sa Srbima. Dana 21. oktobra 1991. godine, srpske snage odvele su preostala četrdeset tri Hrvata na jedno mesto u blizini sela Baćin. Pored njih, srpske snage su iz Baćina i Cerovljana na to isto mesto dovele najmanje trinaest nesrpskih civila. Tu su ubili svih **pedeset šest** žrtava. Otprilike u isto vreme, pripadnici srpskih snaga su na jedno nepoznato mesto odveli još **trideset** civila iz sela Baćin i još **dvadeset četiri** civila iz sela

Dubica i Cerovljani, i tamo ih ubili. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.

41. Od početka avgusta 1991. do 12. novembra 1991. godine, srpske snage, uključujući JNA, TO i "Martićevu policiju", napale su hrvatska sela Saborsko, Poljanak i Lipovanić. Čim su srpske snage ušle u ova sela, ubile su sve preostale nesrpske stanovnike koje su tamo zatekli.
42. Dana 28. oktobra 1991. godine, jedinice TO-a ušle su u Lipovaču i ubile **sedam** civila. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.
43. Dana 7. novembra 1991. godine, jedinice JNA i TO-a, a posebno specijalna jedinica JNA iz Niša, ušle su u zaselak Vukovići u blizini Poljanka i pogubile **devet** civila. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.
44. Dana 12. novembra 1991. godine, pripadnici JNA, "Martićeve policije" i TO-a ušli su u selo Saborsko, gde su ubili najmanje **trideset** hrvatskih civila. Posle toga, selo je srušeno sa zemljom. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.
45. U novembru 1991. godine, srpske snage koje su se sastojale od JNA, TO-a i "Martićeve policije", napale su selo Škabrnja u blizini Zadra. Dana 18. novembra 1991. godine, srpske snage ušle su u Škabrnju. Idući od kuće do kuće, ubile su najmanje **trideset osam** nesrpskih civila u njihovim domovima i na ulicama. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.
46. Pored toga, kada su srpske snage sledećeg dana napale susedno selo Nadin, ubile su **sedam** nesrpskih civila. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.
47. Između 18. novembra i februara 1992. godine, živote su izgubili svi preostali hrvatski civili u Škabrnji. Srpske snage ubile su **dvadeset devet** preostalnih starih i nemoćnih hrvatskih civila. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.
48. Dana 21. decembra 1991. godine, srpske snage, a posebno pripadnici "Martićeve policije", ušli su u selo Bruška i zaselak Marinović i ubili **deset** civila, među kojima **devet** Hrvata. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.

VUKOVARSKA BOLNICA

49. Na dan 20. novembra 1991. godine ili približno tog datuma, kao deo opšte kampanje progona, srpske vojne snage, pod komandom, kontrolom ili uticajem JNA, TO-a SBZS i drugih učesnika udruženog zločinačkog poduhvata, odvele su oko **dve stotine šezdeset četiri** Hrvata i drugih ne-Srba iz Vukovarske bolnice nakon preuzimanja vlasti u tom gradu. Žrtve su prebačene u kasarnu JNA, a zatim na poljoprivredno dobro Ovčara, oko pet kilometara južno od Vukovara. Tu su pripadnici srpskih snaga satima tukli i mučili žrtve. Tokom večeri 20. novembra 1991. godine, vojnici su žrtve u grupama od 10-20 prevozili na jedno udaljeno stratište između poljoprivrednog dobra Ovčara i Grabova, gde su ih ubili vatrenim oružjem. Njihova tela pokopana su u masovnu grobnicu. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.

SAO SBZS

50. U septembru i oktobru 1991. godine, srpske snage, pripadnici TO-a i Milicije SAO SBZS, hapsile su hrvatske civile i zatvarale ih u jedan zatočenički objekat u zgradi policije u Dalju. Dana 21. septembra 1991. godine, Goran HADŽIĆ i Željko RAŽNATOVIĆ posetili su u ovaj zatočenički objekat i naredili da se dva zatočenika puste na slobodu. Pripadnici TO-a SAO SBZS, predvođeni Željkom RAŽNATOVIĆEM, ubili su vatrenim oružjem **jedanaest**

zatočenika i pokopali njihova tela u masovnu grobnicu u selu Čelije. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.

51. Dana 4. oktobra 1991. godine, pripadnici TO-a SAO SBZS, predvođeni Željkom RAŽNATOVIĆEM, ušli su u zatočenički objekat u zgradi policije u Dalju i vatrenim oružjem ubili **dvadeset osam** zatočenika, hrvatskih civila. Tela žrtava odneta su iz zgrade i bačena u obližnju reku Dunav. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.
52. Dana 18. oktobra 1991. godine, pripadnici JNA, TO-a SAO SBZS, i dobrovoljačke jedinice "Dušan Silni" prisilili su **pedeset** hrvatskih civila, zatočenih radi prisilnog rada u zgradi zadruga u Lovasu, da odu do jednog minskog polja na izlazu iz sela Lovas, oko 20 kilometara jugozapadno od Vukovara. Na putu prema tom minskom polju, pripadnici ovih srpskih snaga ubili su vatrenim oružjem **jednog** zatočenika. Kada su došli do minskog polja, zatočenici su prisiljeni da uđu u minsko polje i da nogama čiste tlo ispred sebe kako bi polje očistili od mina. Najmanje jedna mina je eksplodirala i srpske snage su otvorile vatru na zatočenike. Poginuo je **dvadeset jedan** zatočenik, neki u eksplozijama mina, neki u pušćanoj vatri. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.
53. Dana 9. novembra 1991. godine, pripadnici TO-a SAO SBZS, predvođeni Željkom RAŽNATOVIĆEM, i pripadnici Milicije SAO SBZS uhapsili su mađarske i hrvatske civile u Erdutu, Dalj Planini i Erdut Planini i odveli ih u centar za obuku TO-a u Erdutu, gde su narednog dana vatrenim oružjem ubili njih **dvanaestoricu**. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice. Nekoliko dana posle 9. novembra 1991. godine, pripadnici SNB-a SAO SBZS, u saradnji sa nekoliko pripadnika "Arkanovih tigrova", uhapsili su i pogubili **troje** civila, od kojih su dvoje bili članovi porodice prvobitno uhapšenih žrtava, Mađara, koji su se raspitivali za sudbinu svojih rođaka. Tela osam od prvobitnih dvanaest žrtava pokopana su u selu Čelije, a jedna žrtva pokopana je u Daljskom Ataru. Tela još tri žrtve bačena su u jedan bunar u Borovu. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice. Dana 3. juna 1992. godine, pripadnici SNB-a, u saradnji sa pripadnicima "Arkanovih tigrova", uhapsili su Mariju Senaši (rođenu 1937. godine), člana porodice prvobitnih žrtava Mađara, koja se i dalje raspitivala za sudbinu svojih rođaka. Ova žena je kasnije ubijena, a njeno telo bačeno je u jedan napušten bunar u Dalj Planini.
54. Dana 11. novembra 1991. godine, pripadnici TO-a SAO SBZS, pod komandom Željka RAŽNATOVIĆA, uhapsili su sedam nesrpskih civila u selu Klisa. Dva zatočenika koja su imala rođake Srbe, puštena su na slobodu. Preostalih **pet** civila odvedeno je u centar za obuku TO-a u Erdutu. Nakon ispitivanja, žrtve su ubili i pokopali u masovnu grobnicu u selu Čelije. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.
55. Između 18. i 20. novembra 1991. godine, kad su završene vojne operacije u Vukovaru i okolini, JNA je deportovala **na hiljade** Hrvata i drugih nesrpskih stanovnika na teritoriju Republike Srbije. Na zahtev Gorana HADŽIĆA da se zadrže oni ne-Srbi za koje se sumnja da su učestvovali u vojnim operacijama, JNA je 20. novembra 1991. godine ili približno tog datuma prebacila veliki broj stanovnika Vukovara u zatočeničke objekte u Dalju. Tu su pripadnici srpskog TO-a izdvojili one za koje se sumnjalo da su učestvovali u odbrani Vukovara. Izdvojene zatočenike su ispitivali, tukli i mučili. Pogubljeno je najmanje **trideset petoro**. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.
56. Dana 10. decembra 1991. godine, pripadnici TO-a SAO SBZS, predvođeni Željkom RAŽNATOVIĆEM, i pripadnici Milicije SAO SBZS uhapsili su **pet** nesrpskih seljana iz Erduta. Žrtve su odvedene u centar za obuku TO-a u Erdutu i kasnije ubijene. Tela tri žrtve kasnije su bačena u jedan bunar u Daljskom Ataru. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.

57. Od 22. decembra 1991. do 25. decembra 1991. godine, pripadnici TO-a SAO SBZS, predvođeni Željkom RAŽNATOVIĆEM, i pripadnici Milicije SAO SBZS uhapsili su u Erdutu **sedam** civila, Mađara i Hrvata, i doveli ih u centar za obuku TO-a u Erdutu. Dana 26. decembra 1991. godine, ubijeni su vatrenim oružjem. Tela šest žrtava pokopana su u Daljskom Ataru. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.
58. Dana 21. februara 1992. godine, pripadnici TO-a SAO SBZS, predvođeni Željkom RAŽNATOVIĆEM, i pripadnici Milicije SAO SBZS uhapsili su u Erdutu **četiri** nesrpska civila. Sve žrtve ispitivane su u centru za obuku TO-a u Erdutu, a zatim ubijene. Tela žrtava pokopana su u masovnoj grobnici u Daljskom Ataru. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.
59. Dana 4. maja 1992. godine, pripadnici odeljenja za specijalne operacije DB-a uhapsili su u selu Grabovac **pet** nesrpskih civila. Ovi civili su odvedeni i ubijeni. Njihova tela kasnije su pokopana u Tikveš Parku. Imena žrtava navode se u Dodatku I koji se daje u prilogu ove optužnice.
60. Delima i propustima vezanim za incidente koji se navode u paragrafima od 39 do 49, **Slobodan MILOŠEVIĆ** počinio je:
- Tačka 2:** Istrebljenje, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(b), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.
61. Delima i propustima vezanim za sve incidente koji se navode u paragrafima od 39 do 59, **Slobodan MILOŠEVIĆ** počinio je:
- Tačka 3:** Ubistvo, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(a), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.
- Tačka 4:** Ubistvo, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, sankcionisano zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija iz 1949, kažnjivo po članovima 3, te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.
62. Delima i propustima vezanim za sve incidente koji se navode u paragrafima od 39 do 49 i od 52 do 59, **Slobodan MILOŠEVIĆ** počinio je:
- Tačka 5:** Hotimično lišavanje života, **TEŠKU POVREDU ŽENEVSKIH KONVENCIJA IZ 1949**, kažnjivu po članovima 2(a), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

TAČKE od 6 do 13
(PROTIVPRAVNO ZATOČENJE, ZATVARANJE,
MUČENJE i NEHUMANA DELA)

63. Od avgusta 1991. do marta 1992. godine, **Slobodan MILOŠEVIĆ**, delujući sam ili u dogovoru sa drugim poznatim i nepoznatim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata, planirao je, podsticao, naredio, počinio ili na drugi način pomagao i podržavao planiranje, pripremu ili izvršenje protivpravnog zatočenja ili zatvaranja pod nehumanim uslovima hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva sa područja SAO SBZS-a, SAO Zapadne Slavonije, SAO Krajine i Dubrovačke republike.
64. Srpske vojne snage, koje su se sastojale od JNA, TO-a i dobrovoljačkih jedinica koje su delovale u saradnji sa lokalnim policijskim osobljem i policijskim osobljem iz Srbije, te lokalnim srpskim vlastima, uhapsile su i zatočile **više hiljada** hrvatskih i drugih nesrpskih civila sa navedenih područja u sledećim kratkoročnim i dugoročnim zatočeničkim objektima:

a. vojno skladište JNA u Morinju, Crna Gora, oko **trista dvadeset** zatočenika.

b. kasarna u Kumboru, Crna Gora, tranzitni zatočenički objekat kojim je upravljala JNA, u kome se nalazilo i **na desetine** zatočenika koji su tu držani dugoročno,

c. kasarna JNA u Bileći, Bosna i Hercegovina, oko **stotinu** zatočenika.

d. poljoprivredno dobro JNA STAJIĆEVO, Srbija, oko **hiljadu sedamsto** zatočenika.

e. kasarna JNA u Begejcima, Srbija, oko **dvesta šezdeset** zatočenika.

f. kasarna JNA u Zrenjaninu, Srbija, **na desetine** zatočenika.

g. vojni zatvor JNA u Sremskoj Mitrovici, Srbija, **na stotine** zatočenika.

h. zatvor JNA u Kninu, SAO Krajina, oko **sto pedeset** zatočenika.

i. stara bolnica u Kninu, SAO Krajina, kojom je upravljala "Martićeva milicija", oko **sto dvadeset** zatočenika.

j. zgrade policije i hangar JNA i TO u blizini železničke stanice u Dalju, SAO SBZS, **na stotine** zatočenika.

k. zgrada zadruge u Lovasu, SAO SBZS, kojom su upravljali pripadnici TO-a i dobrovoljačke jedinice "Dušan Silni", oko **sedamdeset** zatočenika.

l. centar za obuku TO-a u Erdutu, zvan i "Arkanova" vojna baza, SAO SBZS, kojim su upravljali pripadnici TO-a i "Arkanovih tigrova", oko **pedeset dva** zatočenika.

m. poljoprivredno dobro JNA Ovčara, u blizini Vukovara, SAO SBZS, oko **trista** zatočenika.

n. skladište "Veleprometa" u blizini Vukovara, SAO SBZS, kojim je upravljala JNA, oko **stotinu** zatočenika.

o. vojni zatvor JNA u Šidu, Srbija, oko **stotinu** zatočenika.

p. policijska stanica u Opatovcu, SAO SBZS, kojom je upravljala JNA, **na desetine** zatočenika.

q. štala ili radionica u Borovom Selu, SAO SBZS, kojom su upravljali pripadnici milicije i TO-a, oko **osamdeset** zatočenika.

65. Životni uslovi u ovim zatočeničkim objektima bili su surovi i karakterisalo ih je nečovečno postupanje, pretrpanost, izgladnjivanje, prisilni rad, neadekvatna zdravstvena zaštita i konstantno fizičko i psihičko zlostavljanje, uključujući lažna pogubljenja, mučenje, premlaćivanje i seksualno zlostavljanje.

66. Ovim delima i propustima, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je počinio:

Tačka 6: Zatvaranje, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(e), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 7: Mučenje, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(f), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 8: Nehumana dela, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(i), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 9: Protivpravno zatočenje, **TEŠKU POVREDU ŽENEVSKIH KONVENCIJA IZ 1949**, kažnjivu po članovima 2(g), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 10: Mučenje, **TEŠKU POVREDU ŽENEVSKIH KONVENCIJA IZ 1949**, kažnjivu po članovima 2(b), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 11: Hotimično nanošenje velikih patnji, **TEŠKU POVREDU ŽENEVSKIH KONVENCIJA IZ 1949**, kažnjivu po članovima 2(c), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 12: Mučenje, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, sankcionisano zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija iz 1949, kažnjivo po članovima 3, te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 13: Okrutno postupanje, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, sankcionisano zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija iz 1949, kažnjivo po članovima 3, te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

TAČKE od 14 do 16 (DEPORTACIJA, PRISILNO PREMEŠTANJE)

67. Od 1. avgusta 1991. do maja 1992. godine, **Slobodan MILOŠEVIĆ**, delujući sam ili u dogovoru sa drugim poznatim i nepoznatim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata, planirao je, podsticao, naredio, počinio ili na neki drugi način pomagao i podržavao planiranje, pripremu ili izvršenje deportacija ili prisilnog premeštanja hrvatskog i drugog nesrpskog civilnog stanovništva sa područja SAO SBZS, SAO Zapadne Slavonije, SAO Krajine i Dubrovačke republike.
68. Da bi ostvarile ovaj cilj, srpske snage koje su se sastojale od JNA, TO-a i dobrovoljačkih jedinica, među kojima su bili "Beli orlovi", "Šešeljevci", "Dušan Silni" i "Arkanovi tigrovi", u saradnji sa policijskim jedinicama, uključujući "Martićevu policiju", SNB i MUP Srbije, i drugi pod efektivnom kontrolom **Slobodana MILOŠEVIĆA** ili drugih učesnika udruženog zločinačkog poduhvata, opkolili su hrvatske gradove i sela i zatražili od njihovih stanovnika da predaju svoje oružje, uključujući i lovačke puške koje su zakonito posedovali. Nakon toga su napali te gradove i sela, pa i onda kada su se stanovnici povinivali zahtevima. Namera ovih napada bila je da se stanovništvo natera u beg. Preuzevši kontrolu nad gradovima i selima, srpske snage su ponekad sakupljale preostalo hrvatsko i drugo nesrpsko stanovništvo i prisilno ga premeštale na lokacije u Hrvatskoj pod kontrolom hrvatske vlade ili ga deportovale na lokacije van Hrvatske, naročito u Srbiju i Crnu Goru. U drugim prilikama, srpske snage u saradnji s lokalnim srpskim vlastima, nametale su nesrpskom stanovništvu restriktivne i diskriminatorne mere i vodile kampanju terora smišljenu da ih istera sa tog područja. Većinu preostalog nesrpskog stanovništva su nakon toga deportovali ili prisilno premestili.
69. Prema popisu stanovništva iz 1991. godine, hrvatsko i drugo nesrpsko stanovništvo bilo je u tim područjima zastupljeno kako sledi:

SAO Krajina:	28% Hrvata (70.708),	5 % ostalih (13.101)
SAO Zapadna	29% Hrvata	11% ostalih (2.577)

Slavonija: (6.864),
 SAO SBZS: 47% Hrvata 21% ostalih (40.217)
 (90.454),

Praktično celokupno hrvatsko i nesrpsko stanovništvo sa tih područja prisilno je uklonjeno, deportovano ili ubijeno. Prema popisu stanovništva iz 1991. godine, struktura hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva u Dubrovačkoj republici bila je oko 82% Hrvata (58.836), 11% ostalih (7.818). Nije ostvaren cilj udruženog zločinačkog poduhvata da se čitavo hrvatsko i nesrpsko stanovništvo Dubrovačke republike prisilno ukloni, deportuje ili ubije.

70. Ovim delima i propustima, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je počinio:

Tačka 14: Deportaciju, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(d), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 15: Nehumana dela (prisilno premeštanje), **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(i), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 16: Protivpravnu deportaciju ili premeštanje, **TEŠKU POVREDU ŽENEVSKIH KONVENCIJA IZ 1949**, kažnjivu po članovima 2(g), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

TAČKE od 17 do 20
(BEZOBZIRNO RAZARANJE, PLJAČKA JAVNE ILI PRIVATNE IMOVINE)

71. Od 1. avgusta 1991. do maja 1992. **Slobodan MILOŠEVIĆ** je, delujući sam ili u dogovoru sa drugim poznatim i nepoznatim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata, planirao, podsticao, naredio, počinio ili na drugi način pomagao i podržavao planiranje, pripremu ili izvršenje bezobzirnog razaranja i pljačke javne i privatne imovine hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva na teritorijama SAO SBZS, SAO Zapadna Slavonija i SAO Krajina mada te akcije nisu bile opravdane vojnom nuždom. To namerno i bezobzirno razaranje i pljačka uključivali su pljačku i razaranje stambenih, te verskih i kulturnih objekata, a odigrali su se u sledećim gradovima i selima:

SAO SBZS, od avgusta do oktobra 1991: gradovi i sela Dalj, Čelije, Vukovar, Erdut, Lovas, Šarengrad, Bapska i Tovarnik.

SAO Zapadna Slavonija, od avgusta do decembra 1991: grad Voćin.

SAO Krajina, od avgusta do decembra 1991: gradovi i sela Saborsko, Škabrnja, Nadin i Bruška.

72. Ovim delima i propustima, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je počinio:

Tačka 17: Uništavanje i oduzimanje imovine širokih razmera koje nije opravdano vojnom nuždom, a sprovedeno je protivpravno i bezobzirno, **TEŠKU POVREDU ŽENEVSKIH KONVENCIJA IZ 1949**, kažnjivu po članovima 2(d), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 18: Bezobzirno razaranje sela ili pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, kažnjivo po članovima 3(b), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 19: Uništavanje ili hotimično nanošenje štete ustanovama namenjenim obrazovanju ili religiji, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, kažnjivo po članovima 3(d), te

7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 20: Pljačku javne ili privatne imovine, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, kažnjivo po članovima 3(e), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

DUBROVNIK

TAČKE od 21 do 27

(UBISTVO, HOTIMIČNO ODUZIMANJE ŽIVOTA, HOTIMIČNO NANOŠENJE VELIKIH PATNJI, OKRUTNO POSTUPANJE, NAPADI NA CIVILE)

73. Od 1. oktobra 1991. do 7. decembra 1991. **Slobodan MILOŠEVIĆ**, delujući sam ili u dogovoru sa drugim poznatim i nepoznatim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata, planirao je, podsticao, naredio, počinio ili na drugi način pomagao i podržavao planiranje, pripremu ili izvršenje vojne kampanje usmerene na grad Dubrovnik i njegovu okolinu da bi se postiglo prisilno uklanjanje njegovog nesrpskog stanovništva.
74. U tom vremenskom periodu, srpske snage koje su se sastojale od kopnenih, vazdušnih i pomorskih jedinica JNA, kao i jedinica TO-a, te dobrovoljačkih jedinica i jedinica specijalne policije iz Srbije i Crne Gore podređenih JNA i pod efektivnom kontrolom **Slobodana MILOŠEVIĆA** i drugih učesnika udruženog zločinačkog poduhvata, posebno Momira BULATOVIĆA, pokrenule su vojni napad velikih razmera na obalska područja Hrvatske između grada Neuma, u Bosni i Hercegovini, na severozapadu, i crnogorske granice na jugoistoku. Cilj srpskih snaga bio je da odvoje to područje od Hrvatske i pripoje ga Crnoj Gori. Iako su srpske snage zauzele teritoriju jugoistočno i severozapadno od Dubrovnika u roku od dve nedelje, sam grad bio je izložen napadu tokom celog perioda navedenog u ovoj optužnici.
75. Tokom protivpravne kampanje granatiranja širokih razmera sa uzvisina istočno i severno od Dubrovnika, odakle se pruža neometan pogled na grad i njegovu okolinu, i sa brodova JNA na pučini, poginula su **četrdeset tri** hrvatska civila, a brojni drugi su ranjeni. Incidenti granatiranja i imena poginulih civila navedeni su u Dodatku II ove optužnice.
76. Ovim delima i propustima, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je počinio:

Tačka 21: Ubistvo, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(a), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 22: Hotimično lišavanje života, **TEŠKU POVREDU ŽENEVSKIH KONVENCIJA IZ 1949**, kažnjivu po članovima 2(a), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 23: Ubistvo, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, sankcionisano zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija iz 1949, kažnjivo po članovima 3, te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 24: Nehumana dela, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(i), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 25: Hotimično nanošenje velikih patnji, **TEŠKU POVREDU ŽENEVSKIH KONVENCIJA IZ 1949**, kažnjivu po članovima 2(c), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 26: Okrutno postupanje, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, sankcionisano zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija iz 1949, kažnjivo po članovima 3, te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 27: Napade na civile, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, sankcionisano članom 51(2) Dopunskog protokola I i članom 13(2) Dopunskog protokola II Ženevskih konvencija iz 1949, kažnjivo po članovima 3, te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

TAČKE od 28 do 32
(BEZOBZIRNO RAZARANJE, PLJAČKA JAVNE ILI PRIVATNE IMOVINE)

77. Od 1. oktobra 1991. do 7. decembra 1991, tokom tog istog artiljerijskog napada, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je, delujući sam ili u dogovoru sa drugim poznatim i nepoznatim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata, planirao, podsticao, naredio, počinio ili na drugi način pomagao i podržavao planiranje, pripremu i izvršenje bezobzirnog razaranja ili hotimičnog nanošenja štete i pljačke javne i privatne imovine hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva na području Dubrovačke republike. Ta kampanja uključivala je razaranje, nanošenje štete ili pljačku stambenih, te verskih, istorijskih i kulturnih objekata i drugih javnih ili privatnih zgrada, koje nije bilo opravdano vojnom nuždom.
78. Tokom te kampanje granatiranja, otprilike 1.000 granata koje su ispalile srpske snage palo je na područje Starog grada. Predeo Starog grada Dubrovnika bio je u celosti pod zaštitom UNESCO-a kao svetska kulturna baština. Više zgrada u Starom gradu i tvrđave na gradskim bedemima bili su obeleženi znakovima koje nalaže Haška konvencija o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba (1954). Na zidinama Starog grada, kao ni unutar njih, nije bilo nikakvih vojnih ciljeva.
79. Tokom granatiranja grada Dubrovnika od 8. do 13. novembra 1991. oštećene su zgrade u Starom gradu, kao i hoteli u kojima su bile smeštene izbeglice i drugi civilni objekti u drugim delovima grada.
80. Tokom granatiranja grada Dubrovnika 6. decembra 1991. najmanje šest zgrada u Starom gradu je u potpunosti uništeno, a oštećeno ih je na stotine. Hoteli u kojima su bile smeštene izbeglice, i drugi civilni objekti teško su oštećeni ili uništeni u drugim delovima Dubrovnika, posebno u području Lapada i Babinog Kuka.
81. U oktobru 1991. srpske snage uspostavile su kontrolu nad hrvatskim gradovima i selima Konavle, Župa Dubrovačka i Primorje blizu grada Dubrovnika. U danima nakon tog zauzimanja, od 2. do 24. oktobra 1991, vojnici JNA sistematski su pljačkali javnu, privrednu i privatnu imovinu u gradovima i selima Brgat, Čilipi, Dubravka, Gruda, Močići, Osojnik, Slano, Donja Ljuta, Popovići, Mihanići, Drivenik, Konavle, Plat, Čepikuće, Uskoplje, Gabrili, Pridvoje, Molunat, Donja Čibaća, Karasovići i Zvekovica. Veliki deo te imovine transportovan je u Crnu Goru u vojnim vozilima JNA. JNA je nakon toga uvela mere da bi se opljačkana imovina evidentirala i održavala.
82. Jedinice JNA takođe su sistematski uništavale javne, poslovne i verske zgrade, kao i privatne stambene objekte u gorenavedenim gradovima i selima. Do tog uništavanja dolazilo je nakon prestanka borbi, kad su ta područja bila pod sigurnom kontrolom JNA.
83. Ovim delima i propustima, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je počinio:

Tačka 28: Uništavanje i oduzimanje imovine širokih razmera koje nije opravdano vojnom nuždom, a izvedeno je protivpravno i bezobzirno, **TEŠKU POVREDU ŽENEVSKIH KONVENCIJA IZ 1949**, kažnjivo po članovima 2(d), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 29: Bezobzirno razaranje sela, ili pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, kažnjivo po članovima 3(b), te 7(1) i

7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 30: Uništavanje ili hotimično nanošenje štete istorijskim spomenicima i ustanovama namenjenim obrazovanju ili religiji, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, kažnjivo po članovima 3(d), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 31: Pljačku javne ili privatne imovine, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, kažnjivo po članovima 3(e), te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 32: Protivpravne napade na civilne objekte, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, sankcionisano članom 52(1) Dopunskog protokola I Ženevskih konvencija iz 1949. i običajnim pravom, kažnjivo po članovima 3, te 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

OPŠTI NAVODI:

84. Sva dela i propusti koji se terete u ovoj optužnici između 1. avgusta 1991. i juna 1992. dogodili su se na teritoriji bivše Jugoslavije.
85. Najmanje od 1. avgusta 1991. do najmanje juna 1992. u Hrvatskoj je postojalo stanje oružanog sukoba. Do 7. oktobra 1991. taj oružani sukob je po svojoj prirodi bio unutrašnji. Od 8. oktobra 1991. u Republici Hrvatskoj postojali su međunarodni oružani sukob i delimična okupacija.
86. Sva dela i propusti koji se terete kao teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949. dogodili su se tokom međunarodnog oružanog sukoba i delimične okupacije Hrvatske.
87. Za sve vreme na koje se odnosi ova optužnica žrtve teških povreda Ženevskih konvencija iz 1949. bile su lica zaštićena odredbama odgovarajućih Ženevskih konvencija.
88. Sva dela i propusti koji se terete u vezi sa uništavanjem imovine kao teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949. obuhvatali su “zaštićenu imovinu” prema relevantnim odredbama Ženevskih konvencija.
89. Za sve vreme na koje se odnosi ova optužnica **Slobodan MILOŠEVIĆ** morao se pridržavati zakona i običaja koji regulišu vođenje oružanih sukoba, uključujući Ženevske konvencije iz 1949. i njihove dopunske protokole.
90. Sva dela i propusti koji se terete kao zločini protiv čovečnosti bili su deo rasprostranjenog i sistematskog napada uperenog protiv hrvatskog i drugog nesrpskog civilnog stanovništva u velikim delovima Hrvatske.

DODATNE ČINJENICE:

91. Republika Hrvatska, nekada jedna od šest republika SFRJ, nalazi se u jugoistočnoj Evropi i graniči sa Slovenijom i Mađarskom na severu i severoistoku i Saveznom Republikom Jugoslavijom i Bosnom i Hercegovinom na istoku i jugu.
92. Teritorije SAO SBZS, SAO Zapadna Slavonija, SAO Krajina i Dubrovačke republike prikazane su u Dodatku III koji se nalazi u prilogu.
93. Prema popisu stanovništva iz 1991. u Hrvatskoj je bilo 4.784.265 stanovnika, od čega 3.736.356 (78,1%) Hrvata, 581.663 (12,2%) Srba, 43.469 (0,9%) Muslimana, 22.355 (0,5%) Mađara, 106.041 (2,2%) Jugoslovena i 294.381 (6,1%) ostalih ili neopredeljenih.

94. U aprilu i maju 1990. u Republici Hrvatskoj održani su izbori na kojima je Hrvatska demokratska zajednica (HDZ) osvojila većinu glasova i osigurala većinu mesta u hrvatskom Saboru. Novi Sabor je tada izabrao kandidata HDZ-a Franju TUĐMANA za predsednika Hrvatske.
95. Pre izbora održanih 1990. godine u Kninu je osnovana nacionalistička Srpska demokratska stranka (u daljem tekstu: SDS) koja je zagovarala autonomiju, a kasnije i otcepljenje većinski srpskih područja od Hrvatske.
96. Između 19. avgusta i 2. septembra 1990. hrvatski Srbi održali su referendum o pitanju srpske "suverenosti i autonomije" u Hrvatskoj. Glasanje je održano u većinski srpskim područjima Hrvatske i bilo je ograničeno samo na srpske glasače. Hrvatima koji su živeli u tim područjima bilo je onemogućeno da učestvuju na referendumu. Rezultat glasanja bio je velikom većinom u prilog srpskoj autonomiji. Dana 30. septembra 1990. "Srpsko nacionalno veće", kojim je predsedavao Milan BABIĆ, proglasilo je "autonomiju srpskog naroda na etničkim i istorijskim teritorijama na kojima on živi a koje su unutar sadašnjih granica Republike Hrvatske kao federalne jedinice Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije".
97. Dana 21. decembra 1990. hrvatski Srbi u Kninu objavili su stvaranje "Srpske autonomne oblasti" i proglasili svoju nezavisnost od Hrvatske. Sukobi između Srba i hrvatskih policijskih snaga izbijali su tokom celog proleća 1991.
98. U martu 1991. sukob se pojačao kad su srpske policijske snage pokušale da konsoliduju vlast nad područjima sa značajnim udelom srpskog stanovništva. Srpska policija kojoj je na čelu bio Milan MARTIĆ preuzela je kontrolu nad policijskom stanicom u Pakracu i došlo je do borbi kad je hrvatska vlada pokušala da ponovo uspostavi svoju vlast u tom području. Na Plitvicama su Srbi napali autobus koji je prevozio hrvatske policajce pa je i tamo došlo do borbe. JNA je razmestila svoje trupe u tom području i izdala ultimatum hrvatskoj policiji da se povuče sa Plitvica.
99. U martu 1991. rad kolektivnog saveznog Predsedništva SFRJ bio je blokiran zbog nekoliko pitanja, među kojima je bilo i pitanje uvođenja vanrednog stanja u Jugoslaviji. Članovi Predsedništva iz Republike Srbije, Republike Crne Gore, Autonomne Pokrajine Vojvodine i Autonomne Pokrajine Kosovo i Metohija dali su ostavke na svoje položaje. U svom govoru od 16. marta 1991. koji je emitovala televizija, **Slobodan MILOŠEVIĆ** u svojstvu predsednika Republike Srbije izjavio je da je sa Jugoslavijom svršeno i da Srbiju više ne obavezuju odluke saveznog Predsedništva.
100. Dana 19. maja 1991. Hrvatska je održala referendum na kojem su glasači velikom većinom glasali za nezavisnost od SFRJ. Dana 25. juna 1991. Hrvatska i Republika Slovenija proglasile su nezavisnost od Jugoslavije. Dana 25. juna 1991. JNA je preduzela akciju da spreči otcepljenje Slovenije.
101. Evropska zajednica nastojala je posredovati u sukobu. Dana 8. jula 1991. postignut je sporazum da Hrvatska i Slovenija suspenduju stupanje na snagu odluke o nezavisnosti na rok od 90 dana, do 8. oktobra 1991. Evropska zajednica na kraju je priznala Hrvatsku kao nezavisnu državu 15. januara 1992. i Hrvatska je postala članica Ujedinjenih nacija 22. maja 1992.
102. Dana 18. jula 1992. savezno Predsedništvo, uz podršku srpske i crnogorske vlade i generala Veljka KADIJEVIĆA, izglasalo je povlačenje JNA iz Slovenije, čime je pristalo na njeno otcepljenje i raspad SFRJ.
103. Pozivi **Slobodana MILOŠEVIĆA** na ujedinjenje svih Srba u jednoj državi poklopili su se sa pozivima za stvaranje "Velike Srbije". Srbi u području kninske Krajine, u istočnoj Slavoniji i

u zapadnoj Slavoniji počeli su primati sve više podrške od vlasti Republike Srbije. U avgustu 1991. srpske dobrovoljačke i policijske snage u tim područjima snabdevali su i vodili funkcioneri Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije.

104. Na području Knina, snage JNA počele su otvoreno da pomažu srpske policijske snage na čijem je čelu bio Milan MARTIĆ. Zajedno su učestvovali u napadu na hrvatsko selo Kijevo u avgustu 1991. Tokom avgusta i septembra 1991. velika područja Hrvatske dospela su pod srpsku kontrolu kao rezultat akcija srpskih vojnih, dobrovoljačkih i policijskih snaga sprovedenih uz podršku JNA.
105. U područjima severne Dalmacije, Like, Korduna, Banije, zapadne Slavonije i Baranje pod srpskom okupacijom, sistematski je proterivano hrvatsko i drugo nesrpsko stanovništvo, a ta područja su ušla u sastav raznih "srpskih autonomnih oblasti". JNA je ostala razmeštena u područjima gde su srpski pobunjenici preuzeli kontrolu, obezbeđujući tako osvojena područja.
106. U avgustu 1991. JNA je preduzela operacije protiv gradova u istočnoj Slavoniji, što je rezultiralo njihovom okupacijom od strane JNA i drugih srpskih snaga. Hrvatsko i drugo nesrpsko stanovništvo tih područja je prisilno proterano. Krajem avgusta JNA je započela opsadu grada Vukovara. Do sredine oktobra 1991. srpske snage su zauzele sve druge većinski hrvatske gradove u istočnoj Slavoniji, osim Vukovara. Ne-Srbi su podvrgnuti brutalnom okupacijskom režimu koji se sastojao od progona, ubistva, mučenja i drugih oblika nasilja. Gotovo sve nesrpsko stanovništvo je na kraju ubijeno ili silom isterano iz okupiranih područja.
107. Opsada Vukovara nastavila se do 18. novembra 1991, kada je grad pao u ruke srpskih snaga. Tokom tromesečne opsade grad je u velikoj meri razoren granatiranjem JNA, a poginulo je na stotine lica. Kad su JNA/srpske snage okupirale grad, srpski vojnici su ubili još na stotine Hrvata. Nesrpsko stanovništvo proterano je iz grada u samo nekoliko dana nakon što je on pao pod kontrolu Srba.
108. U Ženevi su 23. novembra 1991. **Slobodan MILOŠEVIĆ**, savezni sekretar za narodnu odbranu Veljko KADIJEVIĆ i Franjo TUĐMAN sklopili sporazum, koji su potpisali pod pokroviteljstvom specijalnog izaslanika Ujedinjenih nacija Cyrusa VANCEA. Sporazumom se tražilo da hrvatske snage deblokiraju kasarne JNA, a da se snage JNA povuku iz Hrvatske. Obe strane obavezale su se da će jedinice "pod njihovom komandom, kontrolom ili političkim uticajem" odmah sprovesti prekid vatre u celoj Hrvatskoj, a obavezale su se i da će obezbediti da sve paravojne ili neregularne jedinice povezane sa njihovim snagama takođe poštuju prekid vatre.
109. Dana 3. januara 1992. Franjo TUĐMAN i **Slobodan MILOŠEVIĆ** potpisali su još jedan sporazum o prekidu vatre kojim su stvoreni uslovi za sprovođenje mirovnog plana Ujedinjenih nacija koji je predložio Cyrus VANCE. Prema Vanceovom planu u područjima koja su okupirale srpske snage stvorene su četiri zone pod zaštitom Ujedinjenih nacija (UNPA). Vanceovim planom tražilo se povlačenje JNA iz Hrvatske i povratak raseljenih lica u njihove domove u UNPA. Iako se JNA zvanično povukla iz Hrvatske u maju 1992, veliki delovi njenog naoružanja i ljudstva ostali su u područjima pod srpskom kontrolom i predani su "policiji" Republike Srpske Krajine (RSK). Raseljenim licima nije bilo dozvoljeno da se vrate u svoje domove, a ono malo Hrvata i drugih ne-Srba koji su ostali u područjima pod srpskom okupacijom proterano je sledećih meseci. Teritorija RSK ostala je pod srpskom okupacijom sve do 1995, kad su hrvatske snage u dve operacije povratile velike delove te teritorije. Preostalo područje pod srpskom kontrolom u istočnoj Slavoniji mirnim putem je reintegrirano u Hrvatsku 1998. godine.
110. SFRJ je postojala kao suverena država do 27. aprila 1992, kad je usvojen Ustav Savezne Republike Jugoslavije kojim je zamenjen Ustav Socijalističke Federativne Republike

Jugoslavije iz 1974. godine.

Dana 23. oktobra 2002.

U Zagrebu,

Hrvatska

/potpis na originalu/

Carla del Ponte

tužilac

DODATAK I

ŽRTVE U VOĆINU - PARAGRAF 39

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/ POL
decembar 1991.	VOĆIN	ŠIMIĆ, Jaga	1929/ženski
		MATANČI, Marija	1939/ženski
		PERŠIĆ, Franca	1928/ženski
		MEDIĆ, Branko	1959/muški
		MATANČI, Stjepan	1932/muški
		JURMANOVIĆ, Stjepan	1933/muški
		ŠTIMAC, Jakob	1911/muški
		ŠTIMAC, Angelina	1915/ženski
		BULJEVAC, Ante	1907/muški
		TOMOLA, Rozalija	1921/ženski
		PERŠIĆ, Alojzije	1922/muški
		VOLF, Dragutin	1922/muški
		IVANKOVIĆ, Marica	1930/muški
		MATANČI, Franjo	1926/muški
		MATANČI, Marija	1927/ženski
		MEDVED, Mirko	1929/muški
		DORIĆ, Paulina	1911/ženski
		ŠIMIĆ, Julka	1932/ženski
		PAJTL, Josip	1965/muški
		ŠIMIĆ, Ivan	1932/muški
		ŠIMIĆ, Marija	1934/ženski

AMENT, Veronika	1914/ženski
ŠTIMAC, Stjepan	1959/muški
BAČIĆ, Mirjana	1963/ženski
MAJDANČIĆ, Marija	1919/ženski
MAJIĆ, Stipan	1909/muški
MAJIĆ, Ana	1918/ženski
BON, Ivica	1954/muški
SALAC, Goran	1972/muški
SUPAN, Vlado	1959/muški
IVANKOVIĆ, Drago	1960/muški
LAIK, Željko	nepoznata/muški

DODATAK I**ŽRTVE U BAĆINU - PARAGRAF 40**

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
21. oktobar 1991.	BAĆIN	ALAVANČIĆ Katarina	1910/ ženski
		ALAVANČIĆ Terezija	1922/ ženski
		ANTOLOVIĆ Josip	1910/ muški
		ANTOLOVIĆ Marija	1922/ ženski
		BATINOVIĆ Marija	1901/ ženski
		BLINJA Josip	1926/ muški
		ČORIĆ Mara	1939/ ženski
		ČOVIĆ Mijo	1915/ muški
		DIKULIĆ Ana	1942/ ženski
		ĐUKIĆ Antun	1933/ muški
		ĐUKIĆ Marija	1923/ ženski
		FERIĆ Ana	1926/ ženski
		FERIĆ Juraj	1923/ muški
		FERIĆ Kata	1925/ ženski
JUKIĆ Filip	1949/ muški		

JUKIĆ Marija	1924/ ženski
JUKIĆ Vera	1920/ ženski
KRAMARIĆ Terezija	1922/ ženski
KRIVAJIĆ Antun	1931/ muški
KRNIĆ Mijo	1929/ muški
KROPF Barbara	1928/ ženski
KROPF Pavao	1931/ muški
LIKIĆ Andrija	1908/ muški
LONČAR Ana	1923/ ženski
LONČAR Kata	1906/ ženski
LONCARIĆ Nikola	1910/ muški
MILAŠINOVIĆ Marija	1906/ ženski
MUCAVAC Antun	1946/muški
PEZO Sofija	1922/ ženski
PIKTAJA Anka	1920/ ženski
STANKOVIĆ Veronika	1915/ ženski
SABLJAR Stjepan	1912/ muški
ŠVRAČIĆ Antun	1920/ muški
ŠVRAČIĆ Marija	1924/ ženski
TEPIĆ Ana	1925/ ženski
VLADIĆ Kata	1931/ ženski
VOLAREVIĆ Soka	1915/ ženski

DODATAK I

ŽRTVE U BAĆINU (nastavak) - PARAGRAF 40

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
oktobar 1991.	nepoznato	LONČAR Antun	1908/ muški
		BLINJA Katarina	1933/ ženski
		BLINJA Nikola	1922/ muški
		BLINJA Ana	1923/ ženski

KULIŠIĆ Ivica	1972/ muški
ŠESTIĆ Marija	1922/ ženski
DIKULIĆ Ruža	1913/ ženski
DIKULIĆ Sofija	1946/ ženski
DIKULIĆ Maca	nepoznata/ ženski
ĐUKIĆ Danica	nepoznata/ ženski
ĐUKIĆ Kata	nepoznata/ ženski
ĐUKIĆ Liza	nepoznata/ ženski
JUKIĆ Iva	nepoznata/ ženski
JURIĆ Janja	nepoznata/ ženski
KRNIĆ Marija	nepoznata/ ženski
KULIŠIĆ Ivan	1926/ muški
LAZIĆ Mijo	nepoznata/muški
LONČAREVIĆ Antun	nepoznata/ muški
LUJIĆ Janja	1954/ ženski
MATIJEVIĆ Dragica	nepoznata/ ženski
DIKOLIĆ Stjepan	nepoznata/ muški
ĐURINOVIĆ Antun	nepoznata/ muški
TEPIĆ Dušan	nepoznata/ muški
PEZO Ivo	nepoznata/ muški
MUCAVAC Mara	nepoznata/ ženski
DELIĆ Marija	nepoznata/ ženski
ŠESTIĆ Jula	nepoznata/ ženski
JURATOVIĆ Marija	nepoznata/ ženski
MIŠIĆ Mijo	nepoznata/ muški
TRNINIĆ Ivan	1913/ muški
TRNINIĆ Terezija	nepoznata/ ženski
TRNINIĆ Ivo	nepoznata/ muški
TRNINIĆ Kata	1925/ ženski

VUKOVIĆ Pero

nepoznata/ muški

DODATAK I**ŽRTVE U BAĆINU (nastavak) - PARAGRAF 40**

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
oktobar 1991.	nepoznato	Milan ŠESTIĆ	1941/ muški
		Štefo KRNIĆ	nepoznata/ muški
		Anka BATINOVIĆ	nepoznata/ ženski
		Reza KRIVAJIĆ	nepoznata/ ženski
		Sofija BARIĆ	nepoznata/ ženski
		Jozo KARANNOVIĆ	nepoznata/ muški
		Antun LIKIĆ	nepoznata/ muški
		Jelka LIKIĆ	nepoznata/ ženski
		Anka LIKIĆ	nepoznata/ ženski
		Antun PAVIĆ	1936/ muški
		Antun BUNJEVAC	40 godina/muški
		Toma BUNJEVAĆ	60 godina/muški
		Luka ORDANIĆ	60 godina/muški
		Matija PAVIĆ	60 godina/muški
		Nikola FELBABIĆ	50 godina/muški
		Nikola VRPOLJAC	55 godina/muški
		Anka JOSIPOVIĆ	60 godina/ ženski
		Ivo JOSIPOVIĆ	50 godina/muški
		Ankica JOSIPOVIĆ	50 godina/ ženski
		Josip KARAGIĆ	50 godina/muški
		Antun ČORIĆ	50 godina/muški
		Josip CORIĆ	60 godina/muški
		Vera ČORIĆ	60 godina/ženski
		Grga GLAVINIĆ	60 godina/muški
		Antun ORDANIĆ	60 godina/muški

Matija BARUNOVIĆ	60 godina/muški
Stjepan LONČAR	60 godina/muški
Kata LONČAR	60 godina/ ženski
Barica ČORIĆ	60 godina/ ženski
Josip ČORIĆ	30 godina/muški
Ivo BARUNOVIĆ	nepoznata/muški
Kata BUNJEVAC	nepoznata/ ženski
Nikola BARUNOVIĆ	nepoznata/muški
Nevenka PERKOVIĆ	nepoznata/ ženski
Zoran PERKOVIĆ	nepoznata/muški
Vlado PERKOVIĆ	nepoznata/muški
Marija BARUNOVIĆ	nepoznata/ ženski

****Plus 2 neidentifikovane osobe

DODATAK I

ŽRTVE U LIPOVAČI - PARAGRAF 42

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
28. oktobar 1991.	LIPOVAČA	BROZINČEVIĆ, Franjo	1930/muški
		BROZINČEVIĆ, Mira	1936/ženski
		BROZINČEVIĆ, Marija	1943/ženski
		BROZINČEVIĆ, Roža	1924/ženski
		BROZINČEVIĆ, Mirko	1962/ muški
		BROZINČEVIĆ, Mate	1934/muški
		CINDRIĆ, Katarina	1925/ ženski

DODATAK I

ŽRTVE U VUKOVIĆIMA - PARAGRAF 43

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
7. novembar 1991.	VUKOVIĆ	VUKOVIĆ, Vjekoslav	1939/muški
		VUKOVIĆ, Lucija	1923/ ženski
		VUKOVIĆ, Milka	1921/ ženski

VUKOVIĆ, Dane	1911/muški
VUKOVIĆ, Nikola	65 godina/muški
MATOVINA, Josip	1940/muški
MATOVINA, Nikola	1912/muški
VUKOVIĆ, Nikola	1938/muški
VUKOVIĆ, Ivan	1934/muški

DODATAK I**ŽRTVE U SABORSKOM - PARAGRAF 44**

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
12. novembar	SABORSKO	BIĆANIĆ, Petar	1935/muški
1991.		BIĆANIĆ, Milan	1927/muški
		MATOVINA, Milan	1946/muški
		VUKOVIĆ, Jure	1929/muški
		VUKOVIĆ, Jure	1930/muški
		ŠPEHAR, Mate	1960/muški
		BIČANIĆ, Ana	1924/ ženski
		BIČANIĆ, Nikola	1928/muški
		VUKOVIĆ, Ivan	1931/muški
		VUKOVIĆ, Jeka	1930/ ženski
		DUMENIČIĆ, Nikola	1930/muški
		MATOVINA, Mato	1895/muški
		VUKOVIĆ, Petar	1932/muški
		ŠTRK, Josip	1934/muški
		DUMENČIĆ, Ivica	1972/muški
		MATOVINA, Marija	1909/ ženski
		MATOVINA, Kata	1920/ ženski
		MATOVINA, Ivan	1930/muški
		CONJAR, Leopold	1898/muški
		DUMENČIĆ, Ante	1962/muški

DUMENČIĆ, Darko	1970/muški
DUMENČIĆ, Darko	1970/muški
DUMENČIĆ, Kata	1930/ženski
MATOVINA, Kata	1930/ženski
MATOVINA, Lucija	1906/ženski
MATOVINA, Slavica	1959/ženski
SERTIĆ, Slavko	1941/muški

**** Plus 3 neidentifikovana preminula

DODATAK I

ŽRTVE U ŠKABRNJI PRVI SLUČAJ - PARAGRAF 45

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA / POL
18-19. novembar 1991.	ŠKABRNJA	PERICA, Josip	1934/ muški
		JURIĆ, Ana	77 godina/ženski
		ŠEGARIĆ, Šime	1955/ muški
		BRKIĆ, Marija	1943/ ženski
		ČURKOVIĆ, Željko	1968/ muški
		HORVAT, Vladimir	1953/ muški
		VICKOVIĆ, Stanko	1956/ muški
		ROGIĆ, Kata	1932/ženski
		ROGIĆ, Nikola	1939/muški
		ROGIĆ, Marko	1959/muški
		ŠKARA, Nediljko	1955/muški
		ŽILIĆ, Roko	1929/muški
		PAVIČIĆ, Niko	1922/muški
		VICKOVIĆ, Stana	1936/ženski
		RAŽOV, Ivan	1927/muški
		JURIĆ, Petar	1936/muški
		PERICA, Ljubo	1932/ muški
		PERICA, Gašpar	1955/muški

JURIĆ, Nediliko	1955/muški
ŠEGARIĆ, Krsto	1927/muški
ŽILIĆ, Tadija	1928/muški
ŽILIĆ, Pavica	1928/ženski
ŽILIĆ, Mara	1914/ ženski
BRKIĆ, Joso	1924/ muški
JURIĆ, Grgo	1909/ muški
ŠEGARIĆ, Grgica	1911/ženski
MILJANIĆ, Slavko	1956/muški
ŠEGARIĆ, Rade	1931/muški
ŠEGARIĆ, Vice	1933/muški
MILJANIĆ, Josip	1928/muški
BRKIĆ, Marko	1943/muški
PAVIČIĆ, Mile	1965/muški
ŠEGARIĆ, Ivica	1961/muški
RAŽOV, Ante	1955/muški
PAVIČIĆ, Petar	1942/muški
ŽUPAN, Marko	1932/muški
DRAŽINA, Marija	71 godina/ženski
RAŽOV, Jela	86 godina/ženski

DODATAK I

ŽRTVE U NADINU - PARAGRAF 46

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
19. novembar 1991.	NADIN	BRZOJA, Danka	1951/ženski
		ŠESTAN, Marija	1933/ženski
		ŠESTAN, Jakov	1911/muški
		ČIRJAK, Ika	1922/ženski
		BRKIĆ, Stoja	1928/ženski
		ČIRJAK, Maša	1921/ženski

DODATAK I**ŽRTVE U ŠKABRNJI DRUGI SLUČAJ - PARAGRAF 47**

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
18. novembar 1991. do februara 1992.	ŠKABRNJA	BRKIĆ, Kata	1935/ženski
		BRKIĆ, Kata	1939/ženski
		STURA, Božo	1937/muški
		BRKIĆ, Josipa	1920/ženski
		PERICA, Kata	1939/ženski
		ŠKARA, Pera	1937/ženski
		IVKOVIĆ, Ljubomir	1912/muški
		BRKIĆ, Marija	1906/ ženski
		BILAVER, Marija	1921/ženski
		STURA, Draginja	1917/ženski
		BRKIĆ, Mato	1918/muški
		IVKOVIĆ, Tereza	1920/ženski
		RAŽOV, Grgica	1899/ženski
		BRKIĆ, Ana	1925/ženski
		BRKIĆ, Mijat	1915/muški
		BILAVER, Grgo	1915/muški
		ŠEGARIĆ, Luca	1920/ženski
		JURJEVIĆ, Šimica	75 godina/ženski
		GOSPIĆ, Dumica	1914/ženski
		KARDUM, Mirko	1919/muški
IVKOVIĆ, Nedjeljko	1952/muški		
BILAVER, Peka	1927/ženski		
RAŽOV, Marko	1920/muški		
BABIĆ, Ivan	1941/muški		
ERLIĆ, Jure	1925/muški		

RAŽOV, Šime	1930/muški
BILAVER, Šime	1921/muški
ČIČAK, Luka	1930/ženski
JURIĆ, Jela	1908/ženski

DODATAK I**ŽRTVE U BRUŠKOJ - PARAGRAF 48**

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA / POL
21. decembar 1991.	BRUŠKA	MARINOVIĆ, Petar	1923/muški
		MARINOVIĆ, Krste	nepoznata/muški
		MARINOVIĆ, Draginja	nepoznata/ženski
		MARINOVIĆ, Dušan	nepoznata/muški
		MARINOVIĆ, Roko	nepoznata/muški
		MARINOVIĆ, Manda	1927/ ženski
		MARINOVIĆ, Stana	1926/ženski
		MARINOVIĆ, Dragan	nepoznata/muški
		MARINOVIĆ, Ika	nepoznata/ ženski
		DRAČA, Sveto (Srbin)	nepoznata/muški

DODATAK I**ŽRTVE NA POLJOPRIVREDNOM DOBRU OVČARA (VUKOVARSKA BOLNICA) -
PARAGRAF 49**

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
20. novembar 1991.	OVČARA	ADŽAGA, Jozo	1949/muški
		ANDRIJANIĆ, Vinko	1953/muški
		ANIĆ-ANTIĆ, Jadranko	1959/muški
		ARNOLD, Krešimir	1958/muški
		ASAĐANIN, Ilija	1952/muški
		BABIĆ, Dražen	1966/muški
		BAINRAUH, Ivan	1956/muški
		BAJNRAUH, Tomislav	1938/muški

BAKETA, Goran	1960/muški
BALAŠ, Stjepan	1956/muški
BALOG, Dragutin	1974/muški
BALOG, Josip	1928/muški
BALOG, Zvonko	1958/muški
BALVANAC, Đuro	1952/muški
BANOŽIĆ, Boris	1967/muški
BARANJAJI, Pero	1968/muški
BARBARIĆ, Branko	1967/muški
BARBIR, Lovro	1935/muški
BARIČEVIĆ, Željko	1965/muški
BARIŠIĆ, Franjo	1946/muški
BARTA, Anđelko-Ivan	1967/muški
BATARELO, Josip	1947/muški
BATARELO, Željko	1955/muški
BAUMGERTNER, Tomislav	1973/muški
BEGČEVIĆ, Marko	1968/muški
BEGOV, Željko	1958/muški
BINGULA, Stjepan	1958/muški
BJELANOVIĆ, Ringo	1970/muški
BLAŠKOVIĆ, Miroslav	1959/muški
BLAŽEVIĆ, Zlatko	1964/muški
BODROŽIĆ, Ante	1953/muški
BOSAK, Marko	1967/muški
BOSANAC, Dragutin	1919/muški
BOSANAC, Tomislav	1941/muški

DODATAK I

ŽRTVE NA POLJOPRIVREDNOM DOBRU OVČARA (VUKOVARSKA BOLNICA)

(Nastavak)

PARAGRAF 49

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
20. novembar 1991.	OVČARA	BOŽAK, Ivan	1958/muški
		BRAČIĆ, Zvonimir	1970/muški
		BRADARIĆ, Josip	1949/muški
		BRAJDIĆ, Josip	1950/muški
		BUOVAC, Ivan	1966/muški
		BUŽIĆ, Zvonko	1955/muški
		CRNJAC, Ivan	1966/muški
		ČALETA, Zvonimir	1953/muški
		ČOLAK, Ivica	1965/muški
		ČUPIĆ, Mladen	1967/muški
		DALIĆ, Tihomir	1966/muški
		DOLIŠNI, Ivica	1960/muški
		DOŠEN, Ivan	1958/muški
		DOŠEN, Martin	1952/muški
		DOŠEN, Tadija	1950/muški
		DRAGUN, Josip	1962/muški
		DUVNJAK, Stanko	1959/muški
		DUĐAR, Saša	1968/muški
		ĐUKIĆ, Vladimir	1948/muški
		EBNER, Vinko-Đuro	1961/muški
		FIRI, Ivan	1915/muški
		FITUŠ, Karlo	1964/muški
		FRIŠČIĆ, Dragutin	1958/muški
		FURUNDŽIJA, Petar	1949/muški
		GAJDA, Robert	1966/muški
		GALIĆ, Milenko	1965/muški
		GALIĆ, Vedran	1973/muški

GARVANOVIĆ, Borislav	1954/muški
GAŠPAR, Zorislav	1971/muški
GAVRIĆ, Dragan	1956/muški
GLAVAŠEVIĆ, Siniša	1960/muški
GOJANI, Jozo	1966/muški
GOLAC, Krunoslav	1959/muški
GRAF, Branislav	1955/muški
GRANIĆ, Dragan	1960/muški

DODATAK I

ŽRTVE NA POLJOPRIVREDNOM DOBRU OVČARA (VUKOVARSKA BOLNICA)

(Nastavak)

PARAGRAF 49

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
20. novembar 1991.	OVČARA	GREJZA, Milan	1959/muški
		GRUBER, Zoran	1969/muški
		GUDELJ, Drago	1940/muški
		HEGEDUŠ, Tomislav	1953/muški
		HEGEDUŠIĆ, Mario	1972/muški
		HERCEG, Željko	1962/muški
		HERMAN, Ivan	1969/muški
		HERMAN, Stjepan	1955/muški
		HLEVNJAK, Nedeljko	1964/muški
		HOLJEVAC, Nikica	1955/muški
		HORVAT, Ivica	1958/muški
		HORVAT, Viktor	1949/muški
		HUSNJAK, Nedjeljko	1969/muški
		ILEŠ, Zvonko	1941/muški
		IMBRIŠIĆ, Ivica	1958/muški
		IVAN, Zlatko	1955/muški

IVEZIĆ, Aleksander	1950/muški
JAJALO, Marko	1957/muški
JAKUBOVSKI, Martin	1971/muški
JALŠOVEC, Ljubomir	1957/muški
JAMBOR, Tomo	1966/muški
JANIĆ, Mihael	1939/muški
JANJIĆ, Borislav	1956/muški
JANTOL, Boris	1959/muški
JARABEK, Zlatko	1956/muški
JEZIDŽIĆ, Ivica	1957/muški
JOVAN, Zvonimir	1967/muški
JOVANOVIĆ, Branko	1955/muški
JOVANOVIĆ, Oliver	1972/muški
JULARIĆ, Goran	1971/muški
JURELA, Damir	1969/muški
JURELA, Željko	1956/muški
JURENDIĆ, Drago	1966/muški
JURIŠIĆ, Marko-Josip	1946/muški
JURIŠIĆ, Pavao	1966/muški
JURIŠIĆ, Željko	1963/muški

DODATAK I

ŽRTVE NA POLJOPRIVREDNOM DOBRU OVČARA (VUKOVARSKA BOLNICA)

(Nastavak)

PARAGRAF 49

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
20. novembar 1991.	OVČARA	KAČIĆ, Igor	1975/muški
		KAPUSTIĆ, Josip	1965/muški
		KELAVA, Krešimir	1953/muški
		KIRALJ, Damir	1964/muški

KIRALJ, Damir	1959/muški
KITIĆ, Goran	1966/muški
KNEŽIĆ, Đuro	1937/muški
KOLAK, Tomislav	1962/muški
KOLAK, Vladimir	1966/muški
KOLOGRANIĆ, Duško	1950/muški
KOMORSKI, Ivan	1952/muški
KOSTENAC, Bono	1942/muški
KOSTOVIĆ, Borislav	1962/muški
KOŠIR, Božidar	1957/muški
KOVAĆ, Ivan	1953/muški
KOVAĆ, Mladen	1958/muški
KOVAČEVIĆ, Zoran	1962/muški
KOVAČIĆ, Damir	1970/muški
KOŽUL, Josip	1968/muški
KRAJINOVIĆ, Ivan	1966/muški
KRAJINOVIĆ, Zlatko	1969/muški
KRASIĆ, Ivan	1964/muški
KREZO, Ivica	1963/muški
KRISTIČEVIĆ, Kazimir	1959/muški
KRIŽAN, Drago	1957/muški
KRUNEŠ, Branimir	1966/muški
LENDEL, Tomislav	1957/muški
LENDEL, Zlatko	1949/muški
LEROTIĆ, Zvonimir	1960/muški
LESIĆ, Tomislav	1950/muški
LET, Mihajlo	1956/muški
LILI, Dragutin	1951/muški
LJUBAS, Hrvoje	1971/muški

LONČAR, Tihomir	1955/muški
LOVRIĆ, Joko	1968/muški
LOVRIĆ, Jozo	1953/muški
LUCIĆ, Marko	1954/muški
LUKENDA, Branko	1961/muški
LUKIĆ, Mato	1963/muški

DODATAK I**ŽRTVE NA POLJOPRIVREDNOM DOBRU OVČARA (VUKOVARSKA BOLNICA)****(Nastavak)****PARAGRAF 49**

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
20. novembar 1991.	OVČARA	MAGDIĆ, Mile	1953/muški
		MAGOČ-MAMIĆ, Predrag	1965/muški
		MAJIĆ, Robert	1971/muški
		MAJOR, Željko	1960/muški
		MANDIĆ, Marko	1953/muški
		MARIČIĆ, Zdenko	1956/muški
		MARIJANOVIĆ, Martin	1959/muški
		MAŽAR, Ivan	1934/muški
		MEDEŠI, Andrija	1936/muški
		MEDEŠI, Zoran	1964/muški
		MERIĆ, Obran	1956/muški
		MIHOVIĆ, Tomislav	1963/muški
		MIKLETIĆ, Josip	1952/muški
		MIKULIĆ, Zdravko	1961/muški
		MIKULIĆ, Zvonko	1969/muški
		MILIĆ, Slavko	1955/muški
		MILJAK, Zvonimir	1950/muški
		MIŠIĆ, Ivan	1968/muški

MLINARIĆ, Mile	1966/muški
MOKOŠ, Andrija	1955/muški
MOLNAR, Saša	1965/muški
MUTVAR, Antun	1969/muški
NAĐ, Darko	1965/muški
NAĐ, Franjo	1935/muški
NEJAŠMIĆ, Ivan	1958/muški
NICOLLIER, Jean Michael	1966/muški
OMEROVIĆ, Mufat	1963/muški
OREŠKI, Ivan	1950/muški
PAPP, Tomislav	1963/muški
PATARIĆ, Željko	1959/muški
PAVLIĆ, Slobodan	1965/muški
PAVLOVIĆ, Zlatko	1965/muški
PERAK, Mato	1961/muški
PERKO, Aleksandar	1967/muški
PERKOVIĆ, Damir	1965/muški
PERKOVIĆ, Josip	1963/muški
PETROVIĆ, Stjepan	1949/muški

DODATAK I

ŽRTVE NA POLJOPRIVREDNOM DOBRU OVČARA (VUKOVARSKA BOLNICA)

(Nastavak)

PARAGRAF 49

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
20. novembar 1991.	OVČARA	PINTER, Nikola	1940/muški
		PLAVŠIĆ, Ivan-Zvonimir	1939/muški
		POLHERT, Damir	1962/muški
		POLOVINA, Branimir	1950/muški
		POSAVEC, Stanko	1952/muški

PODHORSKI, Janja	1931/ženski
PRAVDIĆ, Tomo	1934/muški
PRPIĆ, Tomislav	1959/muški
PUCAR, D Mitar	1949/muški
RAGUŽ, Ivan	1955/muški
RAŠIĆ, Milan	1954/muški
RATKOVIĆ, Krešimir	1968/muški
RIBIČIĆ, Marko	1951/muški
RIMAC, Salvador	1960/muški
ROHAČEK, Karlo	1942/muški
ROHAČEK, Željko	1971/muški
SAITI, Ćeman	1960/muški
SAMARDŽIĆ, Damjan	1946/muški
SAVANOVIĆ, Tihomir	1964/muški
SENČIĆ, Ivan	1964/muški
SOTINAC, Stipan	1939/muški
SPUDIĆ, Pavao	1965/muški
STANIĆ, Marko	1958/muški
STANIĆ, Željko	1968/muški
STEFANKO, Petar	1942/muški
STOJANOVIĆ, Ivan	1949/muški
STUBIČAR, Ljubomir	1954/muški
ŠAJTOVIĆ, Davor	1961/muški
ŠAJTOVIĆ, Martin	1928/muški
ŠARIK, Stjepan	1955/muški
ŠAŠKIN, Sead	1960/muški
ŠINDILJ, Vjekoslav	1971/muški
ŠRENK, Đuro	1943/muški
ŠTEFULJ, Dražen	1963/muški

TABAČEK, Antun	1958/muški
TADIĆ, Tadija	1959/muški
TARLE, Dujo	1950/muški
TEREK, Antun	1940/muški
TIŠLJARIĆ, Darko	1971/muški
TIVANOVAC, Ivica	1963/muški

DODATAK I**ŽRTVE NA POLJOPRIVREDNOM DOBRU OVČARA (VUKOVARSKA BOLNICA)****(Nastavak)****PARAGRAF 49**

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
20. novembar 1991.	OVČARA	TOMAŠIĆ, Tihomir	1963/muški
		TORDINAC, Željko	1961/muški
		TOT, Tomislav	1967/muški
		TRALJIĆ, Tihomir	1967/muški
		TURK, Miroslav	1950/muški
		TURK, Petar	1947/muški
		TUSTONJIĆ, Dane	1959/muški
		TUŠKAN, Dražen	1966/muški
		UŠAK, Branko	1958/muški
		VAGENHOFER, Mirko	1937/muški
		VARENICA, Zvonko	1957/muški
		VEBER, Siniša	1969/muški
		VIDOŠ, Goran	1960/muški
		VIRGES, Antun	1953/muški
		VLAHO, Mate	1959/muški
		VLAHO, Miroslav	1967/muški
		VOLODER, Zlatan	1960/muški
		VON BASINGER, Harllan	1971/muški

VUJEVIĆ, Zlatko	1951/muški
VUKOJEVIĆ, Slaven	1970/muški
VUKOVIĆ, Rudolf	1961/muški
VUKOVIĆ, Vladimir	1957/muški
VUKOVIĆ, Zdravko	1967/muški
VULIĆ, Ivan	1946/muški
VULIĆ, Vid	1941/muški
VULIĆ, Zvonko	1971/muški
ZERA, Mihajlo	1955/muški
ZELJKO, Josip	1953/muški
ŽERAVICA, Dominik	1959/muški
ŽIVKOVIĆ, Damir	1970/muški
ŽIVKOVIĆ, Goran	1969/muški
ŽUGEĆ, Borislav	1963/muški

DODATAK I

ŽRTVE NA POLJOPRIVREDNOM DOBRU OVČARA (VUKOVARSKA BOLNICA)

(Nastavak)

PARAGRAF 49

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
20. novembar 1991.	OVČARA	AHMETOVIĆ Ismet-Ivo	1968/ muški
		BARIĆ Đuka	1950/ muški
		BUKVIC Đorde	1966/ muški
		ČUPIĆ Stanoja	1953/ muški
		MARKOBAŠIĆ Ružica	1959/ ženski
		OREŠKI Vladislav	1967/ muški
		POLJAK Vjekoslav	1951/ muški
		RADAČIĆ Ivan	1955/ muški
		ŠIMUNIĆ Pero	1943/ muški
		VARGA Vladimir	1944/ muški

BASIĆ Mikajlo

1963/ muški

DODATAK I**ŽRTVE U BARANJI PRVI SLUČAJ - PARAGRAF 50**

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
21. septembar 1991.	BARANJA	ANĐAL Zoran	1967 /muški
		BECK Pavle	1957 /muški
		BRAJIĆ Haso	1933 /muški
		FILIPČIĆ Željko	1966 /muški
		FORJAN Ivan	1951 /muški
		KUŠIĆ Darko	1968 /muški
		PREDOJEVIĆ Čedomir	1954 /muški
		ŠTIMEC Dražen	1970 /muški
		ZELEMBER Ivan	1934 /muški
		ZEMLJAK Pavao	1934 /muški
		ZEMLJAK Vladimir	1967 /muški

DODATAK I**ŽRTVE U BARANJI DRUGI I TREĆI SLUČAJ - PARAGRAF 51**

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
4. oktobar 1991.	BARANJA	BALOG Josip	1945/muški
		BANKOVIĆ Martin	nepoznata/muški
		GRBEŠIĆ Mile	1962/muški
		JUKIĆ Rudolf	1964/muški
		KRKALO Ivica	1958/muški
		MIKEC Josip	1954/muški
		MLINAREVIĆ Zvonko	nepoznata/muški
		OROZ Vinko	1967/muški
		RAŠIĆ Pero	1945/muški
		RASTIJA Zlatko	1971/muški
		ŠILEŠ Tibor	1963/muški

ŠINAŠ Janoš	1957/muški
STRMEČKI Stanislav	1970/muški
TOMIČIĆ Ivan	1931/muški
TOMIČIĆ Danijel	1929/muški
BAČA Erne	1957/muški
HADIĆ Elvis	1973/muški
LUKAČ Ileš	1945/muški
MAKSIMOVIĆ Andrija	nepoznata/muški
MESARIĆ Franjo	1953/muški
MILIĆ Pero	nepoznata/muški
RADALJEVIĆ Đorđe	1965/muški
RAIĆ Karlo	1932/muški
ŠARAC Pavo	1936/muški
ŠIMUN Mihajlo	1937/muški
SOLDO Ranko	1947/muški
ŠOMOĐVORAC Marinko	1946/muški
TOLLAS Mihaly	1934/muški

DODATAK I

ŽRTVE NA MINSKOM POLJU LOVAS - PARAGRAF 52

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
15. oktobar 1991.	MINSKO POLJE LOVAS	BADANJAK Nikola	1934/muški
		BADANJAK Petar	1956/muški
		BALIĆ Luka	1957/muški
		BOŽIĆ Zlatko	1959/muški
		BOĐANAC Boško	1954/muški
		CONJAR Ivan	1966/muški
		HODAK Mato	1957/muški
		KRALJEVIĆ Ivan	1955/muški
		KUZMIĆ Slavko	1961/muški

MARKOVIĆ Marinko	1953/muški
PALIJAN Ivan	1956/muški
PANJIK Antun	1953/muški
PANJIK Zlatko	1966/muški
SABLJAK Ivan	1960/muški
SABLJAK Marko	1950/muški
SABLJAK Tomo	1949/muški
ŠALAJ Mijo	1956/muški
SOLAKOVIĆ Darko	1957/muški
ŠTRANGAREVIĆ Slavko	1957/muški
TURKALJ Josip	1962/muški
VIDIĆ Marko	1943/muški

DODATAK I

ŽRTVE U ERDUTU PRVI SLUČAJ - PARAGRAF 53

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
9. oktobar 1991.	ERDUT	ASTALOŠ Ivica	1964/muški
		BENCE Josip	1925/muški
		BEREŠ Pavao	1927/muški
		KALOZI Antun	1929/muški
		KALOZI Nikola	1952/muški
		KALOZI Nikola	1922/muški
		MIHAJLEV Ivan	1955/muški
		PALOŠ Atika	1973/muški
		PAP Franjo	1934/muški
		PAP Mihajlo	1966/muški
		SENAŠI Josip	1967/muški
		SENAŠI Stjepan	1935/muški

DODATAK I

ŽRTVE U ERDUTU DRUGI SLUČAJ - PARAGRAF 53

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
Nekoliko dana nakon 9. oktobra 1991.	ERDUT	PAP Franjo	1960/muški
		PAP Julijana	1941/ženski
		RAKIN Natalija	1971/ženski

DODATAK I**ŽRTVE U ERDUTU SEDMI SLUČAJ - PARAGRAF 53**

DATUM	MESTO	ŽRTVA	GODINA ROĐENJA/POL
3. jun 1992.	ERDUT	SENAŠI Marija	1937/ženski

DODATAK I**ŽRTVE U ERDUTU TREĆI SLUČAJ – KLISA - PARAGRAF 54**

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
11. novembar 1991.	ERDUT	BARBARIĆ Jakov	1935/muški
		CURIĆ Tomo	1937/muški
		DEBIĆ Josip	1946/muški
		KUČAN Ivan	1947/muški
		VANIČEK Josip	1951/muški

DODATAK I**ŽRTVE U VUKOVARU - PARAGRAF 55**

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
20. novembar 1991.	VUKOVAR	JELEČANIN Dragan	1939/muški
		BRAJDIĆ Josip	1950/muški
		RAŠIĆ Nikola	1950/muški
		PRŠA Jandre	1938/muški
		ŠUSTO Dragutin	1938/muški
		ŠKOC Zvonimir	1957/muški
		DALIĆ Drago	1961/Male
		ŠIMUNDŽA Davor	1962/Male
		REDŽIĆ Ivan	1966/Male
ŠIMIĆ Zvonimir	1951/Male		

KATIĆ Ivan	1940/Male
DRAGIĆ Antun	1936/muški
KOVČALIJA Anto	1938/muški
POTOČNI Ivan	1955/muški

****** Plus 21 neidentifikovani preminuli**

ŽRTVE U ERDUTU ČETVRTI SLUČAJ - PARAGRAF 56

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
10. decembar 1991.	ERDUT	BUTKOVIĆ Matej	1940/muški
		GULJAŠEVIĆ Ivan	1949/muški
		KOVAČEVIĆ Ivan	1931/muški
		KOVAČEVIĆ Stjepan	1928/muški
		RAIĆ Aleksandar	1914/muški

DODATAK I

ŽRTVE U ERDUTU PETI SLUČAJ - PARAGRAF 57

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
26. decembar 1991.	ERDUT	MAJ Manda	1933/ženski
		MATIN Andrija	1936/muški
		MATOŠEVIĆ Nikola	1948/muški
		PITTL Franjo	1933/muški
		ŠIMEK Andrija	1931/muški
		TEŠANAC Stjepan	1932/muški
		ZORETIĆ Josip	1951/muški

DODATAK I

ŽRTVE U ERDUTU ŠESTI SLUČAJ - PARAGRAF 58

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
21. februar 1992.	ERDUT	ALBERT Đuro	1933/muški
		ALBERT Helena	1934/ženski
		ALBERT Viktorija	1940/ženski
		TERZIĆ Ana	1915/ženski

DODATAK I**ŽRTVE U GRABOVCU - PARAGRAF 59**

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
4. maj 1992.	GRABOVAC	GROFEC Ruža	1930/ženski
		JUMIĆ Ivan	1947/muški
		LILEK Ivan	1938/muški
		NAĐ Stevan	1939/muški
		VLAHOVIĆ Anđa	1944/ženski

DODATAK II**CIVILI POGINULI TOKOM GRANATIRANJA DUBROVNIKA I OKOLINE OD 1. OKTOBRA DO 6. DECEMBRA 1991.**

DATUM	MESTO	ŽRTVE	GODINA ROĐENJA/POL
1. oktobar	Osojnik	Mato VIOLIĆ	1945/muški
2. oktobar	Kupari	Jele FERLAN	1949/ženski
5. oktobar	Dubrovnik	Rada HASIĆ	1953/ženski
6. oktobar	Dubrovnik	Milan MILIŠIĆ	1941/muški
6. oktobar	Komolac	Andrija CRNČEVIĆ	1960/muški
7. oktobar	Mokošica	Stijepo ČIKATO	1949/muški
		Jozo BRAJOVIĆ	1950/muški
		Denis ČIMIĆ	1973/muški
		Vladimirka DOPSAJ	1973/ženski
		Milenko KULAŠ	1971/muški
		Miho LIBAN	1972/muški
		Nikola LIBAN	1973/muški
		Ivo MAŠKARIĆ	1955/muški
		Alen VASILJEVIĆ	1971/muški
22. oktobar	Dubrovnik	Joško VUKOVIĆ	1971/muški
4. novembar	Dubrovnik	Grgo VULETIĆ	1954/muški
9. novembar	Dubrovnik (Babin Kuk)	Andro ĐURAŠ	1941/muški
		Luce SPREMIĆ	1911/ženski
10. novembar	Dubrovnik	Đuro BOKUN	1980/muški
		Ivo BOKUN	1951/muški
		Nikica ČUPIĆ	1947/muški

		Antun LANG	1924/muški
		Ivo MARTINOVIĆ	1915/muški
		Ivan RADIĆ	1944/muški
		Tonči ROŽIĆ	1948/muški
		Dubravko ŠEVELJ	1962/muški
20. novembar	Mokošica	Jovo VASILJEVIĆ	1937/muški
24. novembar	Dubrovnik	Vito ŽITKOVIĆ	1921/muški
6. decembar	Dubrovnik	Nikola KRIJES	1921/muški
		Koviljka KOSJERINA	1942/ženski
6. decembar	Dubrovnik (Gruž)	Drago OBRADOVIĆ	1960/muški
6. decembar	Dubrovnik (Libertas)	Đuro KOLAR	1918/muški
		Bruno GLANC	1970/muški
		Ante JABLAN	1947/muški
		Frano MARTINOVIĆ	1965/muški
		Niko MIHOČEVIĆ	1950/muški
		Teo PASKOJEVIĆ	1969/muški
		Stjepan SALMANIĆ	1957/muški
6. decembar	Dubrovnik (Stari grad)	Andro SAVINOVIĆ	1947/muški
		Tonči SKOČKO	1973/muški
		Pavo URBAN	1968/muški